

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
**«ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ОРГАНУ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»**

Студентки 2 курсу, 4 мз групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Голдинська
Яна
Вікторівна

(підпис студента)

Науковий керівник
д-р екон. наук.,
доцент

Новікова
Наталія
Леонідівна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук.,
доцент

Ладонько
Людмила
Степанівна

(підпис гаранта)

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____

«28» лютого 2020 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу (проект)
студентові
Голдинська Яна Вікторівна**

**1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): «ОЦІНКА
ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ»**

Затверджена наказом ректора від «27» лютого 2020 р. № 756

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 02.11.2020

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): поглиблення теоретичних засад розвитку місцевого самоврядування в умовах децентралізації та розроблення рекомендацій щодо напрямів удосконалення організаційної структури органів місцевого самоврядування в Україні.

Об'єкт дослідження: процес оцінки організаційної структури органу місцевого самоврядування.

Предмет дослідження: теоретичні та прикладні аспекти оцінки організаційної структури органів місцевого самоврядування.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП.....
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ОРГАНІВ МІСЦЕОВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....
1.1 Концептуальні засади роботи органів місцевого самоврядування.....
1.2 Система організації структури органів місцевого самоврядування.....
РОЗДІЛ 2 СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ОРГАНУ МІСЦЕОВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
2.1 Оцінка організаційної структури Бориспільської міської ради.....
2.2 Ефективність функціонування Бориспільської міської ради
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ БОРИСПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВИСНОВКИ.....
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 01.11.2019	01.11.2019
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 28.02.2020	28.02.2020
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 19.06.2020	19.06.2020
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.09.2020	01.09.2020
5	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису третього розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.10.2020	01.10.2020
6	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедру	До 02.11.2020	02.11.2020
7	Підготовка письмового відгуку на	До 06.11.2020	06.11.2020

	випускню кваліфікаційну роботу		
8	Зовнішнє рецензування ВКР	До 16.11.2020	16.11.2020
10	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	23-27. 11.2020	23-27. 11.2020
11	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 01.12.2020	До 01.12.2020
12	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією до ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання « 28 » лютого 2020 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Новікова Наталія Леонідівна

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Керівник проектної групи

(гарант освітньої програми) Ладонько Л.С.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняла до виконання студентка Голдинська Я.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту): *Випускна кваліфікаційна робота Голдинської Я.В. на тему : «Оцінка організаційної структури органу місцевого самоврядування» відповідає темі та носить актуальний характер. Автором опрацьовано значний масив вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел, що дало змогу розкрити сутність заявленої теми.*

У першому розділі автором досліджено теоретико-методичні аспекти роботи органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації.

Другий розділ ВКР присвячено аналізу сучасних тенденцій формування організаційної структури органу місцевого самоврядування на прикладі Бориспільської міської влади.

У третьому розділі запропоновані напрями удосконалення організаційної структури Бориспільської міської влади

Зміст та структура роботи розкривають тему, робота виконана відповідно до вимог та рекомендована до захисту з позитивною оцінкою, а її автор Голдинська Яна Вікторівна заслуговує на присвоєння ступеня магістр зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Ладонько Людмила Степанівна
(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):
Випускна кваліфікаційна робота (проект) студентки: Голдинська Я.В.
(прізвище, ініціали)
може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми): Ладонько
Людмила Степанівна
(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна
(підпис, прізвище, ініціали)

«03» грудня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	6
1.1 Концептуальні засади роботи органів місцевого самоврядування.....	6
1.2 Система організації структури органів місцевого самоврядування.....	15
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САОВРЯДУВАННЯ	28
2.1 Оцінка організаційної структури Бориспільської міської ради	28
2.2 Ефективність функціонування Бориспільської міської ради	36
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ БОРИСПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.....	47
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	79

ВСТУП

Актуальність теми. Створення ефективної системи місцевого самоврядування є важливим напрямом розвитку будь-якої країни. Сучасна система органів місцевого самоврядування є не достатньо розвиненою. Процес її формування та діяльності ускладнюється певними проблемами: недостатнім рівнем розвитку понятійно-категорійного апарату, суперечливістю конституційно-правових норм, низьким рівнем децентралізації та концентрації, не раціональним розподілом функцій та обов'язків між державною і місцевою владою, не чітко сформованим адміністративно-територіальним устроєм [1].

Держава активно веде пошук ефективної та демократичної моделі управління, аналізуючи різні концепції реформування та реорганізації органів місцевого самоврядування. Нинішні проблеми реорганізації органів місцевого самоврядування мають досить різноманітний характер. Попри це, усі вони зв'язані між собою конституційною невизначеністю системи органів місцевого самоврядування. Основними напрямом розвитку органів місцевого самоврядування є мінімізація внутрішні проблеми та незгоди, які виникли після прийняття Конституції України і Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» спираючись на новітній досвід та принципи, які були прийняті Європейською хартією місцевого самоврядування.

Організаційна структура органу місцевого самоврядування є досить складною і необхідною системою. Без неї неможлива злагоджена діяльність різних місцевих органів для забезпечення міського розвитку. Кожна складова даної структури має бути чітко спланована та законодавчо закріплена. Попри зміни, які відбуваються в українському законодавстві виникає безліч невирішених проблем щодо регіонального розвитку, що обумовлює актуальність дослідження організаційної структури органів місцевого самоврядування. [1]

Основною характеристикою результативності діяльності місцевих органів є ефективність. Забезпечення ефективності пов'язано з оцінюванням. Вирішення питань щодо покращення та підтримки ефективності управління органів місцевого самоврядування неможливо без комплексної оцінки її рівня. Після проведення оцінки можна встановити рівень спрямованості в організаційній структурі, спрогнозувати її вплив на основні підсистеми діяльності, розробити відповідні управлінські рішення щодо підвищення рівня ефективності організаційної структури [11].

Процес оцінки ефективності організаційної структури органів місцевого самоврядування визначає потребу у виборі методів, на підставі яких буде проведена оцінка. Багато українських та зарубіжних вчених займалися дослідженням організаційної структури та принципів її оцінювання. Серед них, можна виокремити таких, як: Н. Т. Гончарук, Н. О. Бикадорова, В. Л. Бондаренко, О. Н. Євтушенко, О. Ю. Лебединська, Р. Л. Брусак, В.Ф. Семенов, М. О. Петришина та інші. Проте, за сучасних умов господарювання змінюються завдання управління та методи їх вирішення.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є: поглиблення теоретичних засад розвитку місцевого самоврядування в умовах децентралізації та розроблення рекомендацій щодо напрямів удосконалення організаційної структури органів місцевого самоврядування в Україні.

Для досягнення поставленої мети було визначено завдання:

охарактеризувати систему органів місцевого самоврядування в Україні;
проаналізовано сучасний стан та основні напрями модернізації діяльності органів місцевого самоврядування;

провести оцінку організаційної структури органу місцевого самоврядування;

провести економічну оцінку ефективності функціонування органу місцевого самоврядування;

дослідити основні проблеми повноважень та відповідальності органу місцевого самоврядування;

навести основні концептуальні засади реформування організаційної структури органу місцевого самоврядування.

Об'єктом дослідження у випускній кваліфікаційній роботі виступає процес оцінки організаційної структури органу місцевого самоврядування.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти оцінки організаційної структури органів місцевого самоврядування.

Для досягнення мети та виконання поставлених завдань у ході дослідження було використано теоретичний, аналітичний, описовий та порівняльний методи дослідження.

Структура випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (50 найменувань). Загальний обсяг роботи складає 80 сторінок. Робота проілюстрована 21 рисунками, 1 таблицею.

Результати дослідження опубліковано у Збірнику наукових статей 2020 «Публічне управління та адміністрування в умовах суспільних трансформацій» - с.43- 47 - Голдинська Я. « Оцінка організаційної структури органу місцевого самоврядування »[51].

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ОРГАНІВ МІСЦЕОВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

1.1 Концептуальні засади роботи органів місцевого самоврядування

На сьогоднішній день, науковці виокремлюють два підходи до визначення поняття «система органів місцевого самоврядування». Перший підхід, знаходить своє відображення у статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» відповідно до норм системи органів місцевого самоврядування в Україні до якого входять: територіальна громада; сільська та міська рада; сільський та міський голова; виконавчі органи сільської та місцевої ради; районна і обласна рада; органи, які представляють інтереси сільської територіальної громади; органи, які представляють інтереси міської територіальної громади; органи самоорганізації громадян [18].

Міста або містечка районного значення відповідно до прийнятого рішення міської територіальної громади або міської ради можуть формувати орган місцевого самоврядування на території району чи міста.

Інший підхід є більш популярним у використанні та досліджений багатьма науковцями. Наприклад, В. Мамонтова характеризує «систему органів місцевого самоврядування», як «цілісну та злагоджену сукупність організаційних норм, місцевих демократичних інститутів, їх взаємозв'язків та процесів, за допомогою яких відбувається функціонування органу місцевого самоврядування.» Також, дана система займається вирішенням питань щодо місцевих нагальних проблем, має у собі правовий та фінансовий потенціал, який є необхідним для ефективного функціонування органу місцевого самоврядування [21].

Нині, немає обґрунтованих досліджень щодо прикладних аспектів діяльності даної системи. Саме тому, система українських органів місцевого самоврядування знаходиться на етапі дослідження багатьма науковцями. Принципи її діяльності зумовлено терміновістю та необхідністю реалізації різних варіантів реорганізації органів місцевого самоврядування та територіальної міської чи сільської ради на території України.

На думку вчених, більш детального вивчення потребують загальні характеристики принципів виникнення органів місцевого самоврядування та їх характерних ознак таких, як системності, місця і статусу у системі публічного управління загалом. Крім того, слід зосередити увагу на вищенаведених аспектах, які багаторазово згадуються у спеціалізованій літературі.

Чільні спеціалісти даної сфери звертають свою увагу на системний характер органу самоврядування.

Наприклад, В. Борденюк визначає «самоврядування», як «органічна особливість, яка притаманна суспільству як повноцінній динамічній соціальній системі, в якій відбуваються процеси самореорганізації». Проте, В. Мамонова дає уточнення: «система органів місцевого самоврядування є компонентом державного управління та децентралізованою складовою системи публічного управління. Крім того вона характеризується як організаційно-політична структура, яка забезпечує життєздатність населення відповідно до встановлених державних стандартів» [8].

О. Ігнатенко характеризує дане поняття, як «процес характерними особливостями якого є його дія як цілісної системи або та, що має організаційно-правовий механізм, внаслідок якого місцеві громади здійснюють свою діяльність та повноваження місцевого самоврядування» [22].

Враховуючи елементні характеристики системи органів місцевого самоврядування необхідно уміти розрізняти систему місцевого самоврядування в цілому та систему місцевого самоврядування окремої

територіальної одиниці. У тому випадку, якщо система органів місцевого самоврядування окремої територіальної одиниці є комплексним та повноцінним утворенням, тоді система органів місцевого самоврядування в загальному є системним комплексом, який має у своїй структурі різні системи місцевого самоврядування окремих територіальних одиниць.

Система органів місцевого самоврядування – це комплекс різних суб'єктів та форм провадження місцевого самоврядування, за допомогою яких населення окремої територіальної одиниці може реалізовувати доступні їй функції та повноваження.

Рис. 1.1. Суб'єкти місцевого самоврядування

Джерело: побудовано автором на основі [19].

Оскільки сільське або міське товариство є першочерговою ланкою у системі місцевого самоврядування, воно має право самостійно або через форми безпосереднього волевиявлення у межах відповідної територіальної одиниці вирішувати питання місцевого значення відповідно до діючого Закону України.

Також, територіальна громада має право використовувати свої функції та повноваження через представників або посадових осіб. Даний факт можна пояснити тим, що відповідно до частини 3 статті 143 Конституції України «органи місцевого самоврядування мають право отримати окремі повноваження органів виконавчої влади відповідно до чинного законодавства». Відповідно до статті 7 Конституції України органи місцевого самоврядування у своїй діяльності не можуть володіти необхідними силами і засобами.

Слід зауважити що існує необхідність у збільшені регламентації процесу у веденні територіальною громадою своїх функцій відповідно до принципів часткової демократії через органи самоорганізації населення. До них належать: міські референдуми; загальні збори; місцеві вироби; ініціативи; громадські прослуховування та комітети; ради самоврядування.

Часткова та представницька демократія повинні утворювати взаємозв'язок між собою на рівні держави та територіальної одиниці [16].

Досліджуючи проблеми органів місцевого самоврядування можна зробити висновок, що дана система є комплексом демократичних інститутів, які дають змогу місцевим громадам самостійно провадити свою діяльність та вирішувати питання місцевого значення відповідно до Конституції України та чинного законодавства. У такому випадку, даний підхід до системи органів місцевого самоврядування потребує повного матеріального, правового та організаційного забезпечення.

Таким чином, система органів місцевого самоврядування є специфічною формою реалізації народовладдя відповідно до статті 5 Конституції України. Її характерними ознаками є: наявність особливого суб'єкта, який здійснює самоорганізовані функції самостійно або через представницькі органи; органи місцевого самоврядування не є складовими механізми державної влади; органи місцевого самоврядування мають роль у політичній системі.

Отже, система органів місцевого самоврядування має свою власну внутрішню та зовнішню структуру. Зі сторони конституційно-правового інституту вона включає в себе такі органи: територіальні пункти; виконавчі органи; територіальну самоорганізацію громадян.

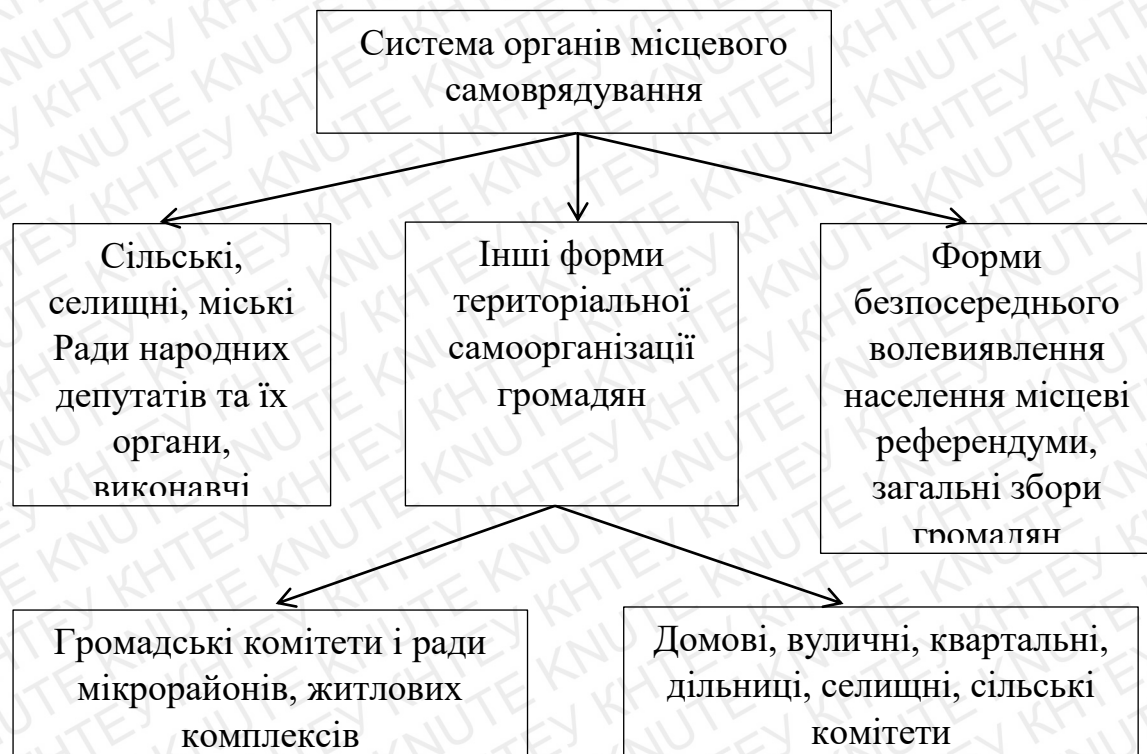

Рис. 1.2. Система органів місцевого самоврядування

Джерело: побудовано автором на основі у [19].

Взаємозв'язок між окремими елементами внутрішньої структури системи органів місцевого самоврядування, насамперед, залежить від політичної практики в країні та інших факторів.

Сільські та міські Ради народних депутатів відіграють основну роль у формуванні даної системи. Вони є особливими органами системи місцевого самоврядування та координують діяльність інших складових системи [46].

Система органів місцевого самоврядування формується відповідно до діючого законодавства та чинного адміністративно-територіально поділу регіону. Таким чином він виступає територіальною основою цього органу. Зазвичай, система органів місцевого самоврядування має таку структуру: громада, округ, провінція.

Зовнішня структура органів місцевого самоврядування, зазвичай, не відповідає адміністративно-територіальному поділу держави. У деяких країнах складові адміністративно-територіального поділу не мають власного органу місцевого самоврядування.

Відповідно до чинного законодавства основним носієм права органу місцевого самоврядування є територіальна громада. Територіальною громадою є жителі, які об'єднані між собою постійним місцем проживання у межах однієї територіальної одиниці, або добровільні об'єднання мешканців кількох населених пунктів, які мають один адміністративний центр. Основною проблемою надання статусу територіальної громади є незадовільний стан потенційних функцій територіальної громади як суб'єкта системи органу місцевого самоврядування відповідно до реального стану українських громад, які являють собою неконсолідовану сукупність мешканців [9].

Значну роль у системі органів місцевого самоврядування відіграє сільський або міський голова. Він же виступає головною посадовою особою територіального об'єднання та виконує безліч функцій, які спрямовані на забезпечення сприятливого клімату для життєдіяльності населення в межах довіреної йому територіальної адміністративної одиниці. Попри це, існує ряд проблем управлінського характеру внаслідок не достатнього кваліфікаційного рівня посадових та службових осіб у системі органів місцевого самоврядування.

Для вирішення даної проблеми необхідно розробити програму, яка була б спрямована на підготовку фахівців у сфері державного та публічного управління і задовольняла б потреби органу місцевого самоврядування. Дана програма має бути розроблена спільно із кафедрою управління, органом місцевого самоврядування та Міською владою [12].

Комплекс модернізованих місцевих рад прийнято поділяти на три групи: сільські, селищні, міські ради; районні ради та громади; обласні та регіональні ради.

Характерними рисами першої групи є наявність територіального об'єднання у межах відповідної територіальної адміністративної одиниці. Вони можуть формувати власний виконавчий орган, здійснювати певних комплекс повноважень для забезпечення належної життєдіяльності довіреної адміністративної одиниці. Виконавчий орган керується у своїй діяльності обраним головою на прямих виборах відповідно до чинного законодавства України.

Характерними рисами другої групи є представницький орган внутрішньої громади, яка не виступає самостійним суб'єктом місцевого самоврядування. Персональний склад виконавчого комітету такої ради затверджується за пропозицією сільського, селищного, міського голови, районної у місті ради – за пропозицією голови відповідної ради. Таким чином, постає необхідність у забезпеченні системного підходу для формування безперебійного підвищення кваліфікаційного рівня посадових осіб органу місцевого самоврядування [17].

Характерними рисами третьої групи є те, що вони є представницькими органами обласних та регіональних громад і представляють спільні інтереси територіальних об'єднань у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці відповідно до чинного законодавства України. Голова обласних чи регіональних рад обирається радою із складу депутатського корпусу. З моменту визнання повноважень депутатів ради нового скликання рада обирає тимчасову президію з числа депутатів ради в кількості не більше від п'яти осіб. У даного типу відсутній власний виконавчий орган. У своїх повноваженнях вони керуються спеціалізованими місцевими державними адміністраціями [41].

Рис. 1.3. Концепція місцевого самоврядування

Джерело: побудовано автором на основі [2].

Представлений розподіл управлінських функцій на регіональному рівні є застарілим та потребує реформування і удосконалення. Дану проблему описано у Концепції реформування системи органів місцевого самоврядування і територіальної організації влади в Україні.

Дана концепція описує майбутню можливу структуру територіальної організації влади, внаслідок якої районні і обласні ради зможуть отримати власний виконавчий орган. Проте, запропонована концепція трансформації може бути впроваджена тільки після проведення детального аналізу діяльності подібних структур в Україні та закордоном.

Дуже важливим елементом у побудові системи органу місцевого самоврядування, але мало використовуваним у потенціалі місцевого чи регіонального розвитку виступає орган самоорганізації населення. Даний вид формування та діяльності регулюється відповідно до Закону України «Про органи самоорганізації населення». Проте, можна виокремити положення у чинному законодавстві, які потребують певних змін. Серед них, визначається надлишок щодо вимоги про проведення повторних зборів населення для утворення Органу самоорганізації населення. Діючий закон не надає повну характеристику щодо прямої заборони органам місцевого самоврядування

проводити господарську діяльність для отримання прибутку, що може спровокувати відмивання коштів з місцевого бюджету. Крім того, законодавство не визначає питання щодо розподілу майна та коштів після ліквідації органу місцевого самоврядування. Також, можна спостерігати необхідність щодо впровадження інноваційних форм співпраці між місцевими чи регіональними радами та органами місцевого самоврядування, які представлені у муніципальній практиці України [18].

Асоціації органів місцевого самоврядування відграють значну роль у процесах територіального розвитку і сутнісно, за своєю природою, належать до системи місцевого самоврядування. Їх діяльність, як відомо, регулюється окремим Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування». Зважаючи на динамічний розвиток суспільства, варто перенести з наукової площини у законодавче поле визнання їх значущої ролі для функціонування системи місцевого самоврядування в Україні і закріпити цей крок, внівши зміни до ст. 5 базового закону, додавши до переліку елементів системи місцевого самоврядування в Україні.

Отже, система місцевого самоврядування є досить розгалуженою, що визначає вимогу системності для очікуваних реформ. Ключовим інструментом для успішної трансформації вітчизняної системи місцевого самоврядування має бути науковий та інституційний супровід реформ. Широкими у цьому контексті можуть бути функції НАДУ при Президентіві України. Її потенціал дасть змогу забезпечити додержання принципу системності. Адже для підвищення ефективності функціонування системи органів місцевого самоврядування видається необхідним забезпечення збалансованості здійснюваних функцій шляхом утворення на регіональному рівні повноцінних виконавчих органів районних і обласних рад та модернізації окремих елементів і розширення їх переліку за рахунок інституційних форм, що на практиці довели свою дієвість [9].

1.2 Система організації структури органів місцевого самоврядування

Органи місцевого самоврядування характеризуються як територіальні громади, що мають право вирішувати власні проблеми чи проблеми населення у межах наданих їм повноважень.

Правовою основою місцевого самоврядування в Україні є Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», закони і підзаконні нормативно-правові акти, що приймаються на їх основі, а також акти органів місцевого самоврядування, що приймаються в рамках їх компетенції.

Рис. 1.4. Основні складові органу місцевого самоврядування в Україні

Джерело: побудовано автором на основі [13].

Організаційна структура місцевого самоврядування у кожному регіоні має свої певні особливості. Вона являє собою складну систему, яка складається з процесу, методів та територіальних організаційних структур. Організаційно-функціональна система місцевого управління передбачає взаємопов'язані між собою структурні елементи, які забезпечують функціонування місцевих органів у взаємодії з державними інститутами. Органи місцевого самоврядування утворюють трикутник у своїй системі рішень та переваг [13].

Рис. 1.5. Тресторонній механізм функціонування органів місцевого самоврядування
Джерело: побудовано автором на основі [13].

Стосовно матеріального та фінансового забезпечення сучасні органи місцевого самоврядування керуються рухомим і нерухомим майном, доходами до місцевого бюджету, допоміжними коштами, землею, природними ресурсами, які перебувають у власності відповідної територіальної одиниці (сільської громади, селища, міста чи району), а також ресурси, які знаходяться у спільній власності під управлінням районної чи обласної ради [6].

Територіально сільські громади та міста можуть поєднуватися на договірних відносинах з об'єктами комунальної власності, залучати державні кошти для виконання спільних проєктів або для спільного фінансування комунальних підприємств, організацій і установ, а також створювати для цього належні умови та відповідні служби.

Держава може приймати участь у фінансуванні органів місцевого самоврядування та впливати на формування їхнього бюджету. Усі витрати, що виникають внаслідок дій чи рішень за участю державної влади, компенсуються державою.

Функціонування системи органів місцевого самоврядування перш за все призначене для задоволення потреб суспільства довіреної територіальної одиниці та надання життєво- необхідних йому благ.

Основною фінансовою базою органу місцевого самоврядування є місцевий бюджет та допоміжні ресурси, що акумулюються у бюджеті внаслідок визначених повноважень місцевого самоврядування.

Органи місцевого самоврядування не належать до системи державної влади, але не мають права існувати незалежно від держави.

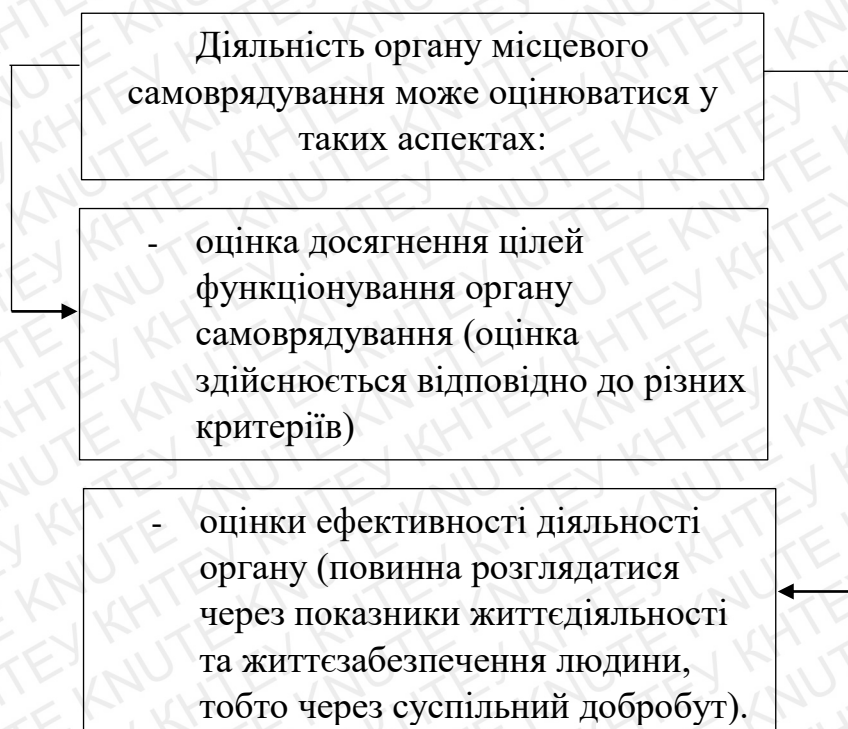

Рис. 1.6. Оцінка функціонування органів місцевого самоврядування

Джерело: побудовано автором на основі [5].

Під час проведення оцінки визначають такі функції діяльності як: аксіологічну; інформативну; регулятивну; мотиваційну; нормативну.

Функціонування органів місцевого самоврядування є однією з передумов побудови демократичної держави. Саме завдяки органам місцевого самоврядування можна вирішити найважливіші проблеми внаслідок реальної взаємодії територіальних об'єднань та суспільства. Тому діяльність органів місцевого самоврядування та удосконалення їх структури має вагоме значення у подальшому ефективному розвитку держави.

Проаналізувавши досвід функціонування різних органів самоврядування можна сказати, що нинішня структура місцевих рад не здатна у повній мірі самостійно виконувати свої зобов'язання. Виділяють певний перелік проблем економічного та юридичного характеру, які можуть бути вирішені лише комплексно. На сьогодні, можна спостерігати надмірний рівень централізації державної влади, низький рівень ефективності організаційної структури територіально об'єднаних громад.

Основними проблемами структури органів місцевого самоврядування є: підготовка територіального підґрунтя для ведення повноцінної діяльності органу місцевого самоврядування, який може забезпечити необхідний рівень якості та доступність публічних послуг, відповідно до чинного законодавства та ресурсної бази; забезпечення належних умов для ведення органом місцевого самоврядування власних та делегованих повноважень [7]; чіткий розподіл повноважень між органом місцевого самоврядування та виконачими органами відповідно до субсидіарності та адміністративно-територіального ладу [3]; розробка дієвого механізму у сфері державного контролю з дотримання чинного законодавства України у діяльності органів місцевого самоврядування.

Визначення методологічних основ формування системи показників є основною проблемою оцінки організаційної структури. Вибір методів та показників є досить складним процесом, який не має прямих характеристик. Дана система має показувати цілісну модель визначеності організаційної структури.

Визначення та оцінка оптимального рівня організаційної структури органу місцевого самоврядування здійснюється на основі заданої моделі та дає змогу реалізувати зазначені напрям оцінки [6].

Проектна структура передбачає розробку органам місцевого самоврядування проектів, які призначені для цілеспрямованих змін у системі. Наприклад, модернізація системи водопостачання, освоєння нових технологій, нове будівництво. Для полегшення виконання завдань органів місцевого самоврядування необхідно створити керівні органи управління. За умови такої організаційної структури керівник проекту взаємодіє з постійними членами самоврядування та працівниками проекту, які підпорядковуються місцевому органу.

На сьогодні, багаторівнева система державного управління є дуже актуальною у формуванні відносин між громадськими радами відповідно до чіткого функціонального розподілу обов'язків та прав кожного із них, а також виокремлення їх сфери діяльності та надання гарантій щодо проведених дій.

Формування даного типу системи має бути якомога краще пристосована до запитів та потреб населення. У країнах з розвинутою економікою органи місцевого самоврядування отримують значний рівень функціонального завантаження, яке має змогу зміцнити основи народовладдя та громадянського суспільства. Крім того, вона повинна створювати усі необхідні умови для забезпечення усіх запитів та інтересів населення довіреної територіальної одиниці, стабілізації політичної системи та сприяння до єдності країни в цілому.

Проаналізувавши український досвід у формуванні та принципів діяльності органів місцевого самоврядування, ставлення влади до місцевих рад, можна сказати, що нині Україна не здатна у повній мірі задовольнити розвиток місцевого самоврядування. Наразі, не існує такої моделі, яка б надавала змогу органам місцевого самоврядування провадити свою діяльність виконуючі покладені на них функції, поєднуючи державне

управління на місцях та місцеве самоврядування, місцеві виконавчі органи, сформовані міським головою, який як голова виконавчого комітету поєднуватиме колегіальні функції з деякими обов'язками державної адміністрації [17].

Держава зобов'язана зберігати за собою притаманні політичні функції, передаючи під контроль за економічною, соціальною та культурною сферою.

Проаналізувавши досвід європейських країн щодо формування, організації та діяльності органів місцевого самоврядування, територіальних громадських організацій, які є близькими до населення та створюють значний інтерес протягом останніх років.

При поетапному створенні досконалої моделі системи органів міського самоврядування, яка б могла забезпечити належний рівень функціонування з урахуванням усіх потреб населення постає необхідність у глибокому вивченні теоретичних основ та практичного досвіду. На сьогодні, існує чимала кількість нормативно-правових актів, які у повній мірі не можуть задовольнити потреби, а також є не доцільними та важкими у виконанні. Проте, можна спрогнозувати зміни у територіально-адміністративному устрої, впровадивши трирівневу систему.

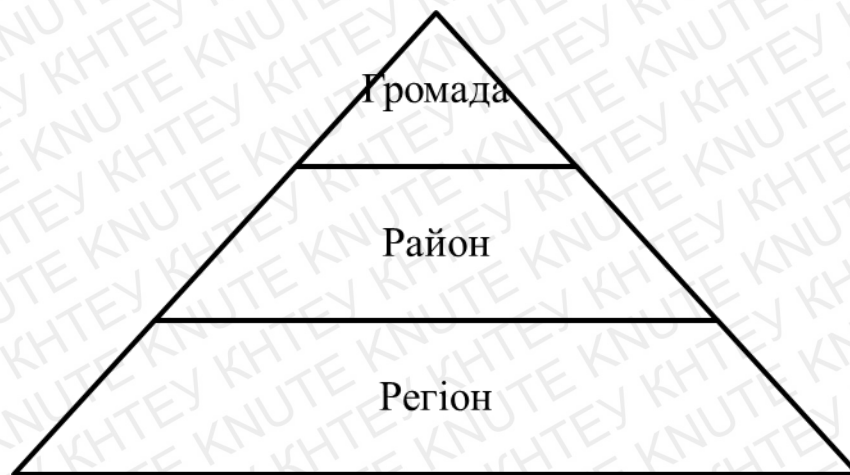

Рис. 1.7. Система адміністративно-територіального устрою

Джерело: побудовано автором на основі [10].

Дана модель пропонує призначати на посаду префектів у місцеві ради. У такому випадку, селища, які входять до територіальної громади відповідної адміністративної одиниці обирають старосту, який виконує функції сільського голови.

Органи місцевого самоврядування виступають основною передумовою для демократизації суспільства, децентралізації правління та формування громадської думки, зближення влади з громадянами.

Наша держава керується конституційними основами щодо органів місцевого самоврядування, які схвалено Європейською Хартією місцевого самоврядування, призначено значну кількість основних нормативно-правових актів, які урегульовують діяльність органів місцевого самоврядування. У той час, як система органів місцевого самоврядування сьогодення, не здатна у повній мірі задовольнити потреби нашого населення.

Діяльність органів місцевого самоврядування та територіальних об'єднань не сприяє формуванню та підтримці лояльного зовнішнього середовища, яке так необхідно для комплексного розвитку особистості, її самореалізації, захисту прав суспільства, надання якісних і доступних послуг жителям довіреної адміністративно-територіальної одиниці [3].

Нині, із запланованого виконано досить мало і суспільство не помічає змін у структурі управління місцевого самоврядування. Дана проблема, зумовлена історичними подіями та відсутністю політичної волі. Саме тому, постає необхідність у проведенні реорганізації адміністративно-територіальних одиниць та перегляду наданих їм повноважень. Саме тоді, після проведення реформування можна буде спостерігати позитивні зміни в державі та у діяльності органів місцевого самоврядування.

Процес модернізації структури органів місцевого самоврядування визначається як фактор покращення ефективності територіального управління внаслідок підвищення рівня соціальної активності громадян відповідно до встановлених рівнів [23].

Враховуючи стан діючої системи органів місцевого самоврядування можна говорити про залучення додаткового потенціалу у самоорганізації громадян та вирішення поточних питань місцевого призначення. Соціалізація населення для вирішення цих проблем та досягнення поставленої мети є ключовим аспектом у розумінні демократії взагалі.

Формування та розвиток системи органів місцевого самоврядування в Україні основною передумовою інтернаціоналізації суспільства та демократичної правової державності. Саме тому, постає проблема у становленні органів місцевого самоврядування та відповідність рівня його інституціоналізації може стати своєрідним показником наближення нашої держави до європейських стандартів управління [11].

Однієї із передумов успішної модернізації структури органів місцевого самоврядування є етап проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи у громади щодо проведення реформи місцевої та територіальної влади. Іншим не менш важливим напрямом щодо проведення реформування є інституційний розвиток системи органів місцевого самоврядування в Україні, проведення реорганізації органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади на новій територіальній основі, а також місцевих виборів з урахуванням реформованої системи органів місцевого самоврядування [7]. Технологія формування й реалізації політики розвитку системи органів місцевого самоврядування напряму залежить від ефективності функціонування управлінського апарату укомплектованого компетентними та висококваліфікованими кадрами, які є стратегічним ресурсом її конкурентоздатності. У сучасних умовах суспільного розвитку управлінські кадри повинні мати стратегічний потенціал вирішення актуальних проблем життєдіяльності громадян, надання їм якісних послуг, забезпечення ефективності функціонування системи державного управління й місцевого самоврядування [9].

Беручи до уваги досвід європейських держав, аналізуючи питання щодо впровадження економічних, соціальних та політичних трансформацій

на місцевому та регіональному рівні слід дослідити у контексті європейської інтеграції сталий розвиток. Ефективна реалізація політики децентралізації державної влади вимагає від органів влади всіх керівних рівнів певних заходів, які схематично зображено на рисунку 1.7.

Рис. 1.8. Схематичне зображення заходи щодо впровадження політики децентралізації влади

Джерело: сформовано автором на основі [18].

На основі вище запропонованої схеми можна розробити можливі шляхи подальшої модернізації системи органів місцевого самоврядування в Україні.

Отже, впровадження запропонованих напрямів модернізації структури управління органів місцевого самоврядування в Україні дасть змогу стабілізувати соціально-економічні відносини в державі, сприяти встановленню позитивних взаємовідносин між владою та місцевими громадами, сприяти підвищенню ефективності використання бюджетних коштів на всіх рівнях управління. У такому випадку, основними завданнями у модернізації структури управління органів місцевого самоврядування є формування дієвих територіальних громад на території України, покращення рівня інституційної та ресурсної здатності органів самоврядування, впровадження стратегічного плану розвитку системи органів місцевого самоврядування, розширення інфраструктури територіальних об'єднань та покращення якості публічних послуг для громадян [34].

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

2.1 Оцінка організаційної структури Бориспільської міської ради

Організаційна структура управління органів місцевого самоврядування зазнає постійних змін під впливом внутрішнього і зовнішнього середовища. Аналіз та оцінка діючих організаційних структур є необхідною протягом усього життєвого циклу самоврядування та удосконалення їх діяльності.

Організаційна структура Бориспільської міської ради передбачає складу побудову та статут суб'єкту управління, способи внутрішнього підпорядкування, взаємозв'язки структурних елементів управління, які схематично зображено на рисунку 2.1 [37].

Відповідно до статті 64 Господарського кодексу України організаційну структуру даного роду органів місцевого самоврядування визначають як сукупність певних виробничих і функціональних підрозділів керуючого апарату. Насамперед організаційна структура органу місцевого самоврядування визначається його цілями та завданнями.

На сьогодні, сучасний розвиток регіонів показує необхідність створення чіткої структури управління. Вимоги, які висувають до кадрів організації передбачають високий рівень кваліфікації та можливість забезпечити активний розвиток місцевості.

Для того, щоб створити ідеальну систему місцевого розвитку, необхідно визначити та проаналізувати умови, в яких вона має функціонувати. Основним критерієм визначення оптимальності системи є її функціонування, яке дає змогу дійти до поставленої мети у короткий проміжок часу та з найменшими витратами [5].

Рис. 2.1. Структура Бориспільської міської ради

Джерело: сформовано автором на основі [3].

Організаційна структура Бориспільської міської ради є досить складною системою та має певний перелік проблем, які потребують врегулювання. Основною проблемою повноважень Бориспільської міської ради є відсутність необхідного ресурсного забезпечення для оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального. Для вирішення даної проблеми необхідно вжити таких заходів:

модернізувати систему заохочення громадян до формування дієвих управлінських рішень та контролювати процес їх реалізації;

розробити належний рівень податкової бази, яка б у повній мірі задовольняла функціонування органу місцевого самоврядування та виконання власних повноважень відповідно до критеріїв державного фінансування;

сформувати комплекс виконавчих органів для кожного адміністративно-територіального устрою;

сприяти ефективному державному контролю відповідно до законодавства та вимог Конституції України [23].

Основні завдання Бориспільської міської ради: реалізація у місті державної політики з питань соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень; розроблення і здійснення самостійно або разом з відповідними місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, громадськими організаціями заходів щодо захисту прав, свобод і законних інтересів дітей та здійснення контролю за виконанням цих заходів; здійснення контролю за умовами утримання і виховання дітей у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних установах і закладах соціального захисту для дітей усіх форм власності;

ведення державної статистики щодо дітей; ведення обліку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей,

позбавлених батьківського піклування, усиновлених, влаштованих до прийомних сімей, дитячого будинку сімейного типу. Для покращення організаційної структури Бориспільської міської ради необхідно [37]: визначити персональну зону відповідальності індивідуально; тобто потрібно: розподілити завдання між різними суб'єктами управління місцевого розвитку; зменшити кількість суб'єктів регіонального розвитку; залучати органи державної влади для активного розвитку міста; забезпечити взаємодію органу місцевого самоврядування із засобами масової інформації.

Рис. 2.2. Структура виконавчих органів Бориспільської міської ради
Джерело: авторська розробка на основі даних БМР.

Організаційну структуру Бориспільської міської ради визначають як співвідношення усіх структурних ланок керуючого апарату та взаємозв'язків між ними, які дозволяють скоординувати роботу системи. Вона визначає елементи, форму організаційної системи та відносини для забезпечення ефективних структурних зв'язків. Організаційна структура управління поділяється на такі сфери застосування, як державна, комерційна та суспільна.

Принципи і методи визначають особливості функціонування структурних підрозділів органу та специфіку виконуваних дій [37].

На сьогодні, суспільна сфера управління є особливо актуальною. Раніше органи місцевого самоврядування мали обмежені функції, але зараз вони досягли представницького рівня. Усі елементи організаційної структури органу самоврядування відповідають на конкретні функції. У тому випадку, якщо змінюється функцію будь-якого елементу, організаційна структура переходить до етапу трансформації.

Діяльність органів місцевого самоврядування передбачає участь громадян у вирішенні питань відповідно до території розміщення. Відповідно до статті 140 Конституції України органи місцевого самоврядування мають права територіальної громади та можливість самостійно вирішувати питання місцевого призначення в межах чинного законодавства. Місцеве самоврядування здійснює свою діяльність на основних принципах відповідно до Конституції України та Закону України: народовладдя; соціальна справедливість; відповідальність перед територіальною громадою її органів; відстоювання міських інтересів; контроль за раціональним використанням матеріальних та фінансових ресурсів; державна підтримка; судовий захист територіальної громади. [3]

Дослідивши діяльність Бориспільської міської ради можна виділити основні проблеми, які виникають у процесі виконання своїх обов'язків. Усі складові управління Бориспільської міської ради повинні функціонувати як єдина система. Місцева влада має змогу самостійно вирішувати багато

питань, розширювати перспективи соціального та культурного розвитку своєї місцевості, а з іншого боку вона позбавлена державного контролю, що приводить до зловживання владою. Саме тому, постає необхідність в організації ефективної організаційної структури самоврядування Бориспільської міської ради для забезпечення належного рівня функціонування.

Органами місцевого самоврядування у Борисполі є представницькі та виконавчі органи, самоврядування населення. Самоврядування населення створюється частиною мешканців, які проживають на визначеній території [2].

Система показників ефективності оцінки організаційної структури Бориспільської місцевої ради забезпечує різносторонню оцінку використання всіх наявних ресурсів та характеризує всі загально-економічні показники. Розрахунок ефективності має проводитися абсолютно на всіх стадіях життєвого циклу органу місцевого самоврядування [12].

На 20 листопада 2020 року Про затвердження технічних документацій із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та передачу безоплатно у власність земельних ділянок громадянам для будівництва і обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд(присадибні ділянки) у м. Бориспіль (землі житлової та громадської забудови)

Розглянувши заяви громадян та технічні документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості), розроблені суб'єктами господарювання, що є виконавцями робіт із землеустрою згідно із законом, враховуючи пропозиції постійної комісії міської ради з питань індивідуального будівництва та землекористування, відповідно до статей 12, 40, 81, 91, 116, 118, 120, 121, 125 Земельного кодексу України, статті 55 Закону України «Про землеустрій», пункту 34 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» міська рада ВИРІШИЛА: та затвердила технічні документації із землеустрою щодо

встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) для будівництва і обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд (присадибні ділянки) та передати безоплатно у власність земельні ділянки громадянам для будівництва і обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд (присадибні ділянки) у м. Бориспіль (землі житлової та громадської забудови) згідно з додатком.

Громадянам зареєстрували право власності на земельні ділянки відповідно до вимог чинного законодавства. Контроль за виконанням цього рішення поклали на постійну комісію міської ради з питань індивідуального будівництва та землекористування. Система показників ефективності організаційної структури Бориспільської місцевої ради має показувати: витрати всіх можливих ресурсів; резерви покращення рівня ефективності самоврядування; стимулювання усіх представників для покращення результатів діяльності; забезпечення інформації щодо ефективності управлінських дій.

Оцінка організаційної структури Бориспільської місцевої ради дає змогу встановити рівень відповідальності управління зовнішнім середовищем та об'єкту, за який він відповідає. Також вона допомагає виявити відхилення у функціонуванні органу самоврядування. У такому випадку, оцінка є надійним інструментом для подальшого удосконалення організаційної структури самоврядування.

Можливість надати оптимальну оцінку місцеву органу самоврядування та вплинути на розвиток системи управління шляхом впровадження зазначених функцій визначає необхідність проведення оцінки організаційної структури [1].

Ефективність наявної організаційної структури Бориспільської міської ради показує основний напрям оцінки оптимального рівня. Це передбачає формування наступних показників: рівень відповідальності організаційної структури цілям самоврядування; оптимальність горизонтальних та вертикальних зав'язків в організаційній структурі; стійкість між

функціональних зв'язків; рівень зайнятості керуючого апарату; ступінь реалізації функцій організаційної структури; рівень керованості організаційної структури.

Організаційна структура Бориспільської міської ради насамперед відображає цілі діяльності та його потреби.

Формування організаційної структури необхідно пов'язувати із визначенням прав та обов'язків, ступені відповідальності кожного представника із встановленням вертикальних та горизонтальних зав'язків. Рівень розвинутості Бориспільської міської ради показує злагоджену роботу функціональних підрозділів між собою. Він дає змогу визначити основні завдання та мету розвитку самоврядування [37].

Коефіцієнт зайнятості керуючого апарату Бориспільської міської ради характеризує вплив управлінського персоналу на загальну кількість представників.

Бориспільська міська рада є відкритою системою, яка на пряму взаємодіє із зовнішнім середовищем. Саме тому, оцінку організаційної структури необхідно проводити відповідно до оцінок зовнішньої та внутрішньої ефективності управління.

Оцінка внутрішньої ефективності управління Бориспільської міської ради передбачає комплексну оцінку ефективності окремих елементів, які складають єдину цілісну систему.

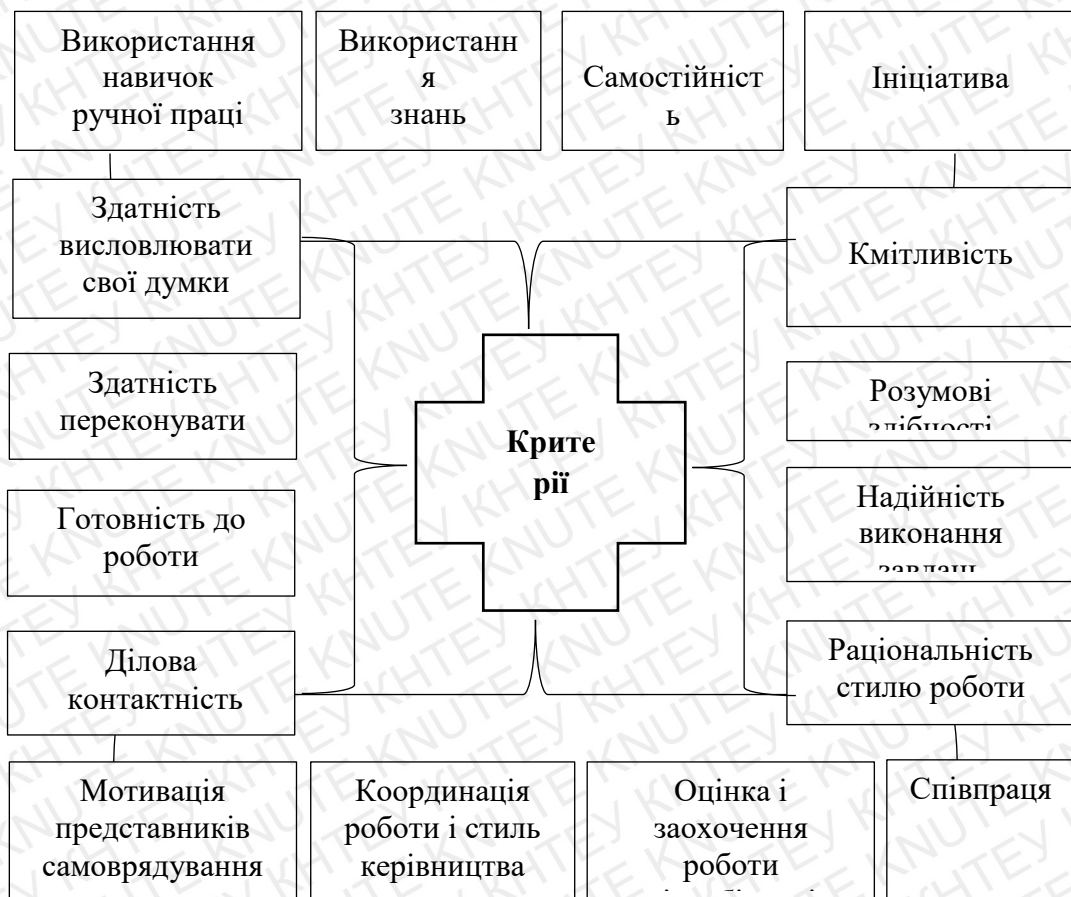

Рис. 2.3. Система критеріїв оцінювання організаційної структури Бориспільської міської ради

Джерело: побудовано автором на основі [3;12].

Усі показники оцінки організаційної структури Бориспільської міської ради можна поділити на кількісні та якісні. Кількісні показники слід визначати як ефективність управлінського персоналу, технології управління та організаційної структури [4].

Якісні показники визначають внаслідок проведення експертного опитування, які визначають оцінку ефективності організаційної структури та керуючої системи зовнішнього управління за всіма критеріями.

Оцінка оптимального рівня організаційної структури Бориспільської міської ради на другому і третьому етапі передбачає оцінку ранжування нових задач та майбутньої стратегії.

Для того, щоб ефективно здійснювати свою діяльність і виконати усі поставлені цілі необхідно підібрати стійку команду, визначити обсяг завдань

для кожного співробітника відповідно до його компетенцій, прийняття цілей самоврядування та його стратегій.

На останньому етапі проведення оцінки організаційної структури Бориспільської міської ради визначається проектна структура, яка повинна бути ідентифікованою відповідно до таких ознак: керованість; адаптивність; спеціалізація; кооперація; затрати на управління [4].

Оцінку функціонування організаційної структури Бориспільської міської ради необхідно проводити за такими напрямками як функціональний та витратний. Функціональний етап передбачає виконання завдань і функцій органу самоврядування. Витратний визначається як співвідношення витрат до результативності.

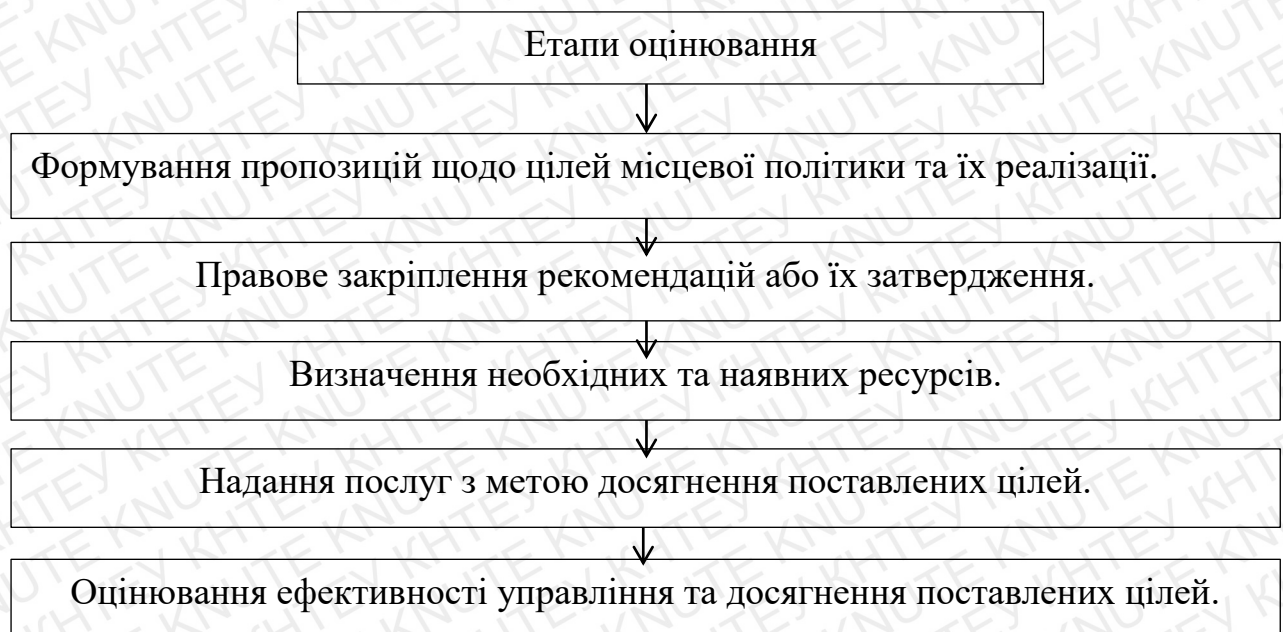

Рис. 2.4. Етапи оцінювання ефективності організаційної структури Бориспільської міської ради

Джерело: побудовано автором на основі [5].

На формування організаційної структури Бориспільської міської ради має значний вплив стратегія розвитку територіального об'єднання – як основний документ, який визначає пріоритетні напрямки розвитку громади, або програма соціально-економічного розвитку територіальної громади (яка

лежить в основі підготовки місцевого бюджету) у випадку відсутності стратегії [29].

При формуванні організаційної структури першочерговою передумовою виступає перелік функцій і повноважень, які бере до виконання орган місцевого самоврядування та самого органу. У такому випадку, спочатку відбувається процес визначення повноважень органу місцевого самоврядування Бориспільської міської ради, а лише потім – створення структурних підрозділів/ посадових осіб, які їх будуть реалізовувати.

Для підтримки належного рівня функціонування слід розробити та запровадити нову систему організаційної структури, адже класичні методи ведення діяльності є застарілими. Внесення змін в організаційну структуру Бориспільської міської ради потребує, перш за все, чіткої експертної оцінки, правового та кадрового забезпечення [10].

Для формування дієвої організаційної структури Бориспільської міської ради слід розглянути різні управлінські моделі реалізації ключових повноважень, отриманих територіальною громадою в результаті добровільного об'єднання, а також для кожного повноваження з урахуванням особливостей, притаманних саме цій об'єднаній територіальній громаді, можна сформувати модель реалізації повноваження, визначеного законодавством [10].

Крім того, постає необхідність у визначенні критеріїв, які визначатимуть кількість посад та мають бути передбачені в організаційній структурі або штатному розписі, однак будуть слугувати основою для прийняття рішення щодо найбільш прийнятної оптимальної кількості працівників для забезпечення реалізації повноважень.

Отже, ефективність організаційної структури Бориспільської міської ради слід оцінювати протягом усього циклу діяльності органу. Даний цикл визначає таку послідовність дій: визначення цілей та їх правове врегулювання; розробка ресурсно-витратної частини; трудові витрати; досягнення поставлених цілей; оцінка отриманих результатів. [5]

Результати оцінки організаційної структури Бориспільської міської ради є своєрідною характеристикою для прийняття управлінських рішень щодо проведення відповідних змін в діяльності самоврядування відповідно до обраної стратегії, що дає змогу систематизувати увесь процес діяльності.

Таким чином, можна зробити висновок, що для Бориспільської міської ради необхідно впроваджувати спеціальні організаційно-функціональні методи діяльності та проводити оцінку організаційної структури задля покращення діяльності товариства та досягнення поставленої мети.

2.2 Ефективність функціонування Бориспільської міської ради

На сьогодні нашої державі притаманні адміністративні реформи, основна роль яких полягає у децентралізації державних органів управління та концентрації прав і повноважень, підтримку й модернізацію організаційної структури, покращення правового і фінансово-економічного забезпечення органів місцевого самоврядування, сприяння розвитку самостійних та функціональних територіальних об'єднань. Основна ціль проведення реформи — створення дієвої структури управління органів місцевого самоврядування, що ефективно забезпечують потреби і бажання населення, визначаючи як пріоритет — служіння народу та національним інтересам. Така система організаційної структури буде контролювана громадою, прозорою та ефективною [13].

Покращення ефективності діяльності виконавчих органів місцевої влади і державних служб, якість реалізації управлінських функцій і надання державних послуг стоять у центрі реформування системи місцевого управління в цілому.

Системний підхід до адміністративних реформ передбачає створення механізму відстеження і оцінки отриманих результатів, що дає змогу виявляти напрями, за якими досягнуто найбільшого прогресу, а також труднощі й перешкоди на цьому шляху.

Створення ефективної, сучасної системи управління місцевим самоврядуванням, державними службами і структурою управління, а також формування компактного і професійного керівництва, сконцентрованого на виконанні найбільш важливих функцій, є ключовим завданням Бориспільської міської ради.

Ефективність діяльності місцевих органів управління відіграє важливу роль у процесі вдосконалення системи управління органів місцевого самоврядування.

Сьогодні оцінка ефективності концентрується на формальних показниках і проводиться в більшості випадків у формі атестації.

Дана система оцінки ефективності управління органів місцевого самоврядування сприймається держслужбовцями як проста формальність, яка практично не впливає на оплату їхньої праці.

Оцінка ефективної діяльності місцевої ради — це процес визначення ефективності їхньої діяльності в ході реалізації цілей і завдань органами місцевого самоврядування відповідно до їхньої компетенції, що дає змогу одержати істотну, значущу інформацію для прийняття подальших управлінських рішень.

Економічна та соціальна діяльність керівного апарату Бориспільської міської ради — це професійна діяльність з розпорядження всіма видами ресурсів: фінансовими, матеріальними, інформаційними, інтелектуальними, людськими тощо.

Координація й контроль за використанням ресурсів є основним предметом функціонування Бориспільської міської ради. Економічна частина її діяльності полягає у визначенні мети діяльності місцевої ради, реалізації спланованих завдань та функціональних обов'язків для забезпечення належного рівня задоволення економічно-соціальних потреб населення [37].

Ще одним напрямом економічного функціонування Бориспільської міської ради є можливість одержання прибутку від делегування права власності [37]. Зокрема, до них належать: орендоване майно; квотування;

ліцензування; сертифікація; тендери, торги, аукціони на участь у виробництві продукції та послуг тощо; комерційна участь у реалізації інвестиційних проєктів і програм, зокрема шляхом надання гарантійних зобов'язань і прямих капітальних вкладень на умовах повернення, оплатності та прибутковості; упровадження платних засад для певних економічних функцій.

Фактично в цих випадках Бориспільська міська рада через свій апарат діє як звичайний учасник ринку.

Виконавча служба Бориспільської міської ради має забезпечити належний рівень виконання цілей і функціонування міста. Так, вона бере участь у створенні та становленні економічної стратегії зростання, контролю і врегулювання соціально-економічних відносин. У такому випадку рівень функціонування виконавчих органів відображається на якісному рівні діяльності органу місцевого самоврядування.

Відповідно до сучасних визначень і аналізу функціонування Бориспільської міської ради, продуктивність є одним із основних економічних показників діяльності органу місцевого самоврядування. Її використовують для характеристики ефективності функціонування Бориспільської міської ради.

Оцінка структури Бориспільської міської ради як органу місцевого самоврядування, має бути проведена на таких етапах: функціональний; витратно-дохідний.

Діяльність Бориспільської міської ради прийнято оцінювати у таких аспектах:

оцінка реалізації поставленої мети у функціонуванні органу;

оцінка ефективності функціонування органу.

Треба зазначити, що оцінка досягнення цілей діяльності Бориспільської міської ради різними суб'єктами (громадянин, законодавець, держслужбовець) здійснюється з різних позицій.

Основне призначення Бориспільської міської ради — створення і підтримання сприятливих умов для забезпечення високого рівня добробуту населення, охорони здоров'я, освіти, особистої безпеки та безпеки довкілля тощо. Тому ефективність діяльності Бориспільської міської ради слід визначати через показники життєдіяльності та життєзабезпечення людини, тобто через основні цілі громадян — суспільний добробут.

Об'єктом аналізу є результат діяльності органу місцевого самоврядування. Він виступає тільки організаційною структурою, яка забезпечує отримання необхідного результату діяльності.

При цьому постає необхідність у проведенні оцінки ефективності діяльності Бориспільської міської ради на всіх етапах:

- при формуванні пропозицій щодо цілей міської політики та їх реалізації;
- при правовому їх закріпленні або затвердженні;
- на етапах визначення необхідних і достатніх ресурсів;
- при наданні послуг або виробництві товарів з метою реалізації визначених цілей;
- при оцінюванні досягнення визначених цілей.

Фактично ефективність функціонування Бориспільської міської ради повинна оцінюватися протягом усього циклу «мета — випуск».

Ефективність управління Бориспільської міської ради прийнято визначати відношенням результатів, фактично отриманих із залученням певних ресурсів, до максимальних результатів, що могли бути отримані шляхом використання цих ресурсів.

Розглядаючи питання ефективності діяльності Бориспільської міської ради слід враховувати ступінь невизначеності поставленого завдання, що відображається як на самій діяльності органу самоврядування, так і на характері оцінки ефективності.

Для систематичного та підсумкового контролю ефективності діяльності Бориспільської міської ради, що певною мірою адекватна ефективності функціонування державної виконавчої служби в цьому органі, найбільш

логічним є такий порядок її оцінки, який схематично зображено на рисунку 2.5.

Рис. 2.5. Етапи проведення оцінки ефективності функціонування Бориспільської міської ради

Джерело: побудовано автором на основі [12].

Головне завдання у забезпеченні та підвищенні ефективності функціонування Бориспільської міської ради — поєднання наукових і

практичних знань різних наукових галузей: макроекономіки, мікроекономіки, державного управління, теорії організацій та управління персоналом.

Для оцінки ефективності функціонування Бориспільської міської ради необхідно провести SWOT-аналіз. Він є методологічним інструментом, який дає змогу оцінити реальний стан наявних ресурсів, які буде задіяно для розв'язання проблеми, оцінити негативний вплив існуючих факторів, з'ясувати перешкоди, які виникають у процесі розв'язання проблеми, та який зовнішній ресурс можливо задіяти [2].

Таблиця 2.1

SWOT-аналіз внутрішнього середовища Бориспільської міської ради

Сильні сторони	Можливості
1. Бориспільська міська рада представляє собою міську територіальну громаду та здійснює в її інтересах функції і повноваження органу місцевого самоврядування. 2. Самостійність у прийнятті управлінських рішень. 3. Виконання державних та обласних програм, затвердження міських програм соціально-економічного та культурного розвитку. 4. Проведення підготовки бюджету. 5. Самостійність у формуванні комісій та виконавчих органів. 6. Стабільна організаційна структура яка дає змогу об'єднувати працівників, задля ефективності	1. Залучення додаткових ресурсів від центральних органів виконавчої влади. 2. Розробка і реалізація програм місцевого розвитку, які матимуть інноваційний характер. 3. Виділення коштів з місцевих бюджетів для реалізації інноваційних проектів та програм. 4. Підвищення продуктивності праці службовців міської ради. 5. Залучення фахової допомоги з упровадження методів інноваційного менеджменту в системі місцевого самоврядування. 6. Кадрове забезпечення інноваційної

діяльності установи.	діяльності в міській раді.
7. Можливість підвищення кваліфікації працівників.	7. Запровадження інноваційних ресурсів і технологій, можливість впровадження в готовому вигляді управлінської практики.
8. Можливість створення або ліквідації комунальних підприємств.	
Слабкі сторони	Загрози
1. Недостатній рівень нормативно-правового забезпечення діяльності органу місцевого самоврядування.	1. Погіршення ефективності функціонування системи органів місцевого самоврядування.
2. Адміністративний стиль керівництва.	2. Ускладнення процедури прийняття управлінських рішень.
3. Недостатній рівень забезпеченості інноваційними програмами і відповідними ресурсами.	4. Недостатньо дієве використання соціально-економічного потенціалу міста.
4. Консервативна система бюджетного та податкового законодавства.	5. Зменшення оперативності обігу інформації всередині системи органу місцевого самоврядування.
5. Недостатній рівень інноваційного потенціалу міської ради.	6. Витрата часу на адаптацію працівників міської ради до нового стилю керівництва.
6. Нестабільний стан політичної системи.	7. Загострення політичного протистояння різних партій на рівні міста.
7. Малий досвід запровадження управлінських інновацій у системі місцевого самоврядування.	8. Розвиток корупції в міській раді.
8. Неефективний громадський контроль за діяльністю міської ради.	

9. Слабка професійна підготовка працівників міської ради.	
---	--

Джерело: побудовано автором на основі [15].

З проведеного SWOT-аналізу видно, що для діяльності Бориспільської міської ради є низка загроз, основні з яких такі: неефективне функціонування міського самоврядування та розвиток корупційних схем у міській раді що в подальшому призводить до неефективної діяльності Бориспільської міської ради. Попри визначені проблеми досліджуваний орган місцевого самоврядування має також свої сильні сторони та потенціальні можливості до розвитку у довгостроковій перспективі.

Сучасні підходи до формування економічної стратегії органу місцевого самоврядування базуються на узагальненій оцінці можливостей їх функціонування й динамічного розвитку. Деякі автори [1, с. 205] пропонують під виробничо-господарським потенціалом розуміти цілісну інтегровану характеристику суб'єктів господарювання, що базується на комплексній оцінці рівня використання всіх видів ресурсів. В умовах ринку, що характеризується нестабільністю показників органів місцевого самоврядування та обумовлених коливаннями попиту та пропозиції, не стабільністю цін на послуги, змінами в конкурентному середовищі та іншими макро- та мікроекономічними чинниками, визначення здатності органам місцевого самоврядування розширяти перелік діяльності, граничних потенціальних можливостей на перспективу, є досить складним завданням.

Базовим принципом виділення елементів виробничо-господарського потенціалу органу місцевого самоврядування є оцінка можливостей досягнення його стратегічних цілей. Оскільки у загальновідомому розумінні можливість — це засоби, умови, обставини, необхідні для здійснення чогось, а мати можливість — це мати в наявності необхідні засоби, умови, то елементами ефективного функціонування промислового органу місцевого самоврядування слід вважати такі показники: визначені категорії робітників,

можливості досягнення стратегічних цілей органу місцевого самоврядування, предмети і категорії.

Упродовж усього існування економічної науки ефективне функціонування органів місцевого самоврядування було і нині залишається першорядною проблемою вивчення, адже саме ефективність є найважливішою характеристикою будь-якої діяльності. Досягнення високих позитивних результатів характеризує суб'єкт господарювання з найкращого боку, визначаючи якісний рівень його діяльності.

Оскільки формування будь-якої структури проходить кілька стадій, що мають свої характерні особливості, на наступному етапі дипломного дослідження важливо ретельно проаналізувати чинники, що забезпечують ефективність функціонування органів управління на кожній зі стадій.

Таке дослідження надзвичайно актуальне в умовах глобалізованого, динамічного розвитку суспільних відносин. Адже ефективна діяльність місцевих органів управління є запорукою успішного розвитку ринкових відносин, економічної стабільності, нарощування конкурентних переваг місцевих підприємств, процвітання громади, забезпечення високого рівня життєдіяльності населення.

Удосконалення функціонування органів місцевого самоуправління зумовлене оновлюваними потребами споживачів, зовнішнім конкурентним середовищем, різноманітними кризовими чинниками. Саме тому органи самоуправління мають постійно враховувати у своїй діяльності особливості місцевого ринку, його активність та галузеву специфіку, їх відповідність певній стадії формування суспільних відносин у громаді.

Правильне встановлення стадії розвитку органу місцевого самоврядування дає змогу уникнути помилок при формулюванні мети та завдань його діяльності, визначенні аналітичних методів для їх реалізації. Лише той орган місцевого самоврядування, який враховує стадію життєвого циклу, на якій перебуває, може вчасно визначити негативні прояви

зовнішнього та внутрішнього середовища і вчасно вжити необхідних заходів для запобігання їм і підвищення ефективності свого функціонування.

Під час моніторингу діяльності органів місцевого самоуправління дуже важливо враховувати всі показники у комплексі.

Для об'єктивної оцінки рівня ефективності реалізації мети органу місцевого самоврядування, враховують бачення різних суб'єктів у різних значеннях: населення цікавить результативність функціонування Бориспільської міської ради для визначення достовірності обраної стратегії соціально-економічного зростання; законодавець цікавиться можливими ризиками й наслідками проведеної роботи, результативністю функціонування та використання виділених бюджетних коштів; державні службовці, насамперед, переймаються ступенем досягнення цілей поставлених перед Бориспільською міською радою.

Таким чином, оптимальною оцінкою функціонування Бориспільської міської ради буде проведення аналізу її діяльності на таких етапах: формування пропозицій щодо реалізації поставленої мети; нормативно-правове затвердження пропозицій; формування переліку ресурсного забезпечення; реалізація послуг та виробництво для досягнення поставленої мети; оцінка рівня досягнення мети.

Інтегрованими показниками щодо визначення ефективного рівня діяльності Бориспільської міської ради є проведення оцінки спеціальними експертами та відповідно до проведеного опитування населення щодо діяльності довіреного органу місцевого самоврядування. За допомогою таких показників можна провести оцінку таких показників: рівень виконання поставлених проблем; оптимальність наданих послуг; можливість ресурсного забезпечення для надання послуг; рівень задоволення потреб.

Для систематичного та підсумкового контролю ефективності діяльності Бориспільської міської ради, найбільш логічним є такий порядок оцінки: дослідження технологічного забезпечення і створення програми подальшого функціонування Бориспільської міської ради із зазначенням визначених

проблем і цілей; оцінка бюджету; проведення функціональної експертизи організаційної структури Бориспільської міської ради відповідно до поставленої мети; оцінка ресурсного, інформаційного та кадрового потенціалу для реалізації Бориспільською міською радою поставлених цілей та завдань; моніторинг за ефективністю використання коштів виділених з бюджету і діяльністю посадових осіб; проведення опитування населення щодо діяльності Бориспільської міської ради внаслідок залучення спеціальних експертів.

На результати управління ефективністю функціонування органу місцевого самоврядування відповідно до фази життєвого циклу, на якій воно перебуває в певний момент часу, впливають відповідні параметри та критерії у вигляді аналітичних показників. Постійний аналіз цих аналітичних показників дає змогу визначити напрями розвитку органу місцевого самоврядування з метою підвищення ефективності його функціонування [33].

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ БОРИСПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Система органів місцевого самоврядування в Україні є невід'ємною складовою у системі публічної влади. На сьогодні, організаційна структура органів місцевого самоврядування не здатна у повній мірі задовольнити соціально-економічний розвиток територіальних об'єднань і населення. Серед головних причин цього можна назвати можна назвати такі чинники:

- не достатньо розвинута структура органів місцевого самоврядування, яка потребує постійного удосконалення;
- не самостійність міських рад;
- відсутність власних виконавчих органів;
- не достатня розвиненість регіональних рад;
- не задовільна функціональна модель територіальних об'єднань;
- недосконалість та неповнота нормативно-правового забезпечення щодо врегулювання діяльності органів місцевого самоврядування;
- багатофункціональність міського голови;
- не достатньо розвинені механізми притягнення до відповідальності представників органу місцевого самоврядування [29].

Під час дослідження економічних аспектів діяльності Бориспільської міської ради виникає необхідність у вивченні відносин організаційно-правового характеру та делегування повноважень між органами управління. Делегування повноважень визначають як короткострокову передачу функцій чи повноважень іншому суб'єкту, при цьому не втрачаючи права на власне виконання [5]. Попри це, суб'єкт має постійно проводити моніторинг виконання покладених на нього повноважень та можливі наслідки. Крім того,

суб'єкт може проводити фінансування впровадження проєкту або предмета делегування та визначати необхідні для цього ресурси.

У розвинених європейських країнах діяльність органів місцевого самоврядування давно базується на засадах демократії. В Україні цей процес тільки розпочинається. Однак слід зазначити, що й у нас уже є певні здобутки на цьому шляху. Аби уникнути прорахунків і запобігти можливим труднощам у розбудові демократичних стосунків, важливо більше приділяти уваги дослідженням з питань державотворення, вивченню проблем розвитку органів місцевого самоврядування та діяльності інших державних інституційних.

Рис. 3.1. Повноваження Бориспільської міської ради

Джерело: побудовано автором на основі [37].

Аналізуючи повноваження Бориспільської міської ради та їх відповідність чинному законодавству, можна виокремити два типи повноважень: загальні та особливі.

Загальна компетенція визначена статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до якої сільські, селищні, міські ради правомірні розглядати й вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до їх компетенції.

Окрім загальної компетенції, стаття 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» відповідає на питання щодо базового рівня тільки на пленарних засіданнях, які є основною організаційно-правовою форми функціонування міських рад.

Особливі повноваження Бориспільської міської ради за змістом поділяють на такі групи, які схематично зображено на рисунку 3.2.

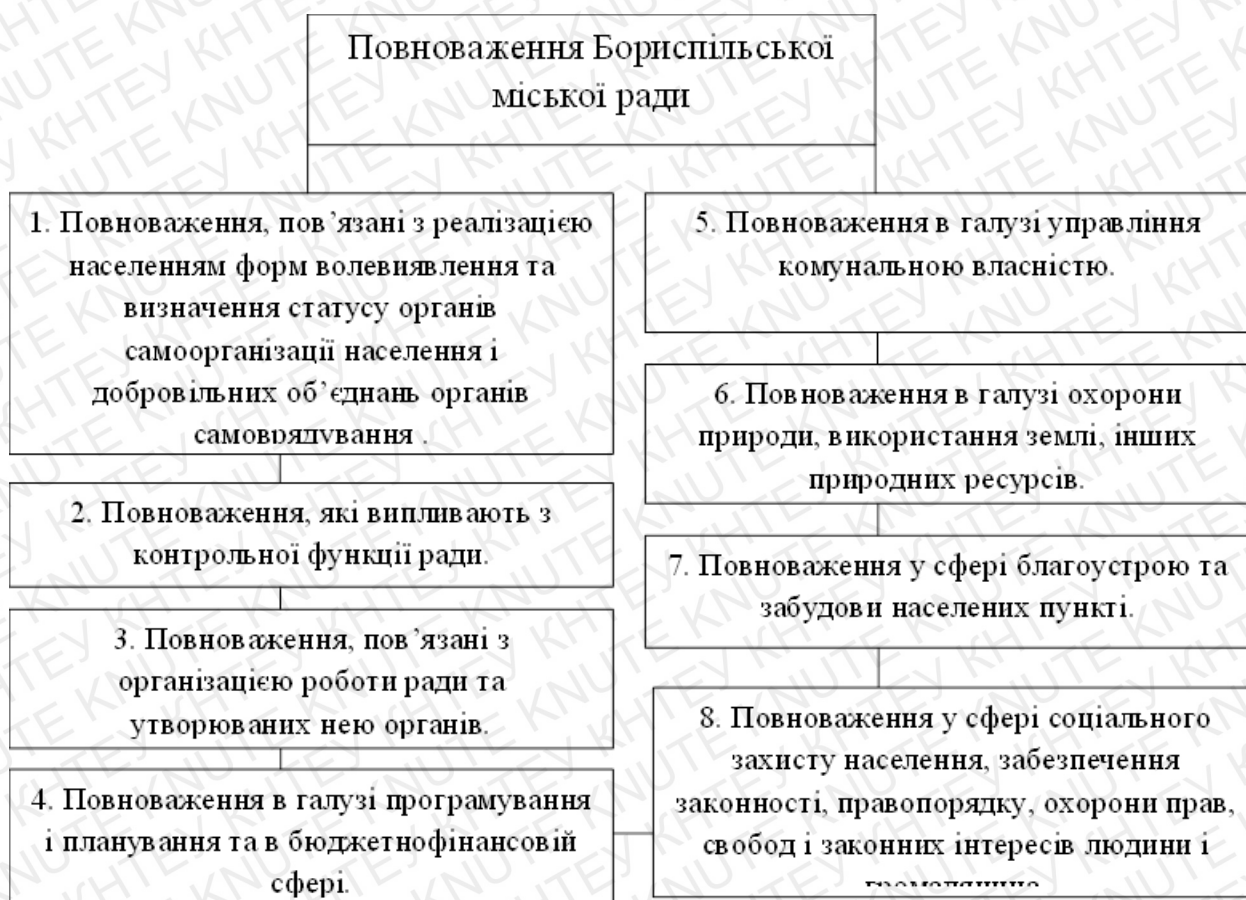

Рис. 3.2. Особливі повноваження Бориспільської міської ради

Джерело: побудовано автором на основі [37].

Для отримання ширшого переліку повноважень Бориспільська міська рада має супроводжуватися одночасним зростанням відповідальності виконавчих органів. У такому випадку підвищиться рівень відповідальності перед населенням, стабілізується позиція міської ради та покращиться рівень життя громадян.

Бориспільська міська рада має змогу отримати всі необхідні кадрові та фінансові ресурси для повноцінного виконання своїх функцій і обов'язків. На рисунку 3.3 зображено докладніше, які повноваження може отримати Бориспільська міська рада внаслідок удосконалення діючої структури.

Рис. 3.3. Власні повноваження Бориспільської міської ради

Джерело: побудовано автором на основі [37].

Також слід звернути увагу на те, що територіальні об'єднання відповідно до законодавства та стратегічного плану наділяються всіма видами повноважень, які на сьогодні мають обласні центри [30].

Головними компетенціями Бориспільської міської ради на районному рівні є забезпечення таких функцій: надання освітніх послуг для шкіл-інтернатів; надання спеціалізованих медичних послуг [29].

Головними компетенціями Бориспільської міської ради на обласному рівні є забезпечення: сталого розвитку регіону; контроль за збереженням навколишнього середовища; сприяння розвитку інфраструктури, автомобільного сполучення, зокрема міжміських та міжобласних транспортних маршрутів; надання професійно-технічної освіти; надання високоспеціалізованих медичних послуг; сприяння розвитку культури, спорту та туризму [29].

Загалом права Бориспільської міської ради діють відповідно до рівня адміністративно-територіальної розвиненості та кадрового, фінансового, інфраструктурного потенціал і ресурсного забезпечення.

Бориспільська міська рада та її посадові особи несуть відповідальність у межах чинного законодавства України з конституційно-правовою відповідальністю у двох формах: позитивна відповідальність за рішення щодо проблем місцевого рівня; негативна відповідальність перед населенням щодо порушення Конституції України, правових актів у порядку, встановленому законодавством України.

Отже, актуальності набуває питання реформування системи влади та державної політики на всіх етапах суспільного життя внаслідок формування нової системи самоуправління на різних рівнях соціуму й механізму відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.

Відповідальність Бориспільської міської ради і її посадових осіб можна охарактеризувати як своєрідний механізм виконання відповідальності перед територіальними об'єднаннями громадян відповідно до Закону України «Про

статус депутатів місцевих рад». Частина друга статті надає можливість відкликати депутата місцевої ради, у тому випадку, якщо він не виправдовує очікування громади, а також стаття 37 визначає підстави для відставки депутата місцевого ради чи обраної посадової особи виконавчого комітету Бориспільської міської ради.

Загальний обсяг відповідальності Бориспільської міської ради щодо місцевого населення визначається відповідно до прийнятих судових рішень або належних державних виконавчих органів. У такому випадку, компетентні органи державної влади повинні негайно реагувати на спроби зловживання функціональними обов'язками щодо функціонування місцевого ради. Тоді слід констатувати факт не виконання свої обов'язків стосовно прав громадян і покласти відповідальність як відповідальність перед суспільством, у невідповідності функціональних дій щодо порушення прав громадянина органом місцевого самоврядування, а також відповідальністю перед державною владою відповідно до порушення приписів державних органів [17].

У тому випадку, якщо існує факт відсутності спеціального муніципального зобов'язального права Бориспільська міська рада має нести відповідальність у своїх діях або бездіяльності, якщо вони порушують норми конституції та чинного законодавства.

Відповідно до чинного законодавства Бориспільська міська рада має право на страхування у разі заподіяння шкоди, визнання відповідальності перед публічним органом влади за дії, які передбачено у договорі страхування. Страхувальник повинен виплатити компенсаційні внески, а суб'єкт, що несе збитки, отримує відповідну виплату [18].

Загалом процес оцінки діяльності та соціальних наслідків Бориспільської міської ради необхідно проводити шляхом залучення спеціалізованих установ, враховуючу характерні риси відповідальності Бориспільської міської ради у загальному механізмі органів публічної влади. У такому випадку, відбувається активізація оціночного впливу на

територіальну громаду, яка проводиться відповідно до зазначених критеріїв у нормативно-правових актах, які характеризують демократичний розвиток України. Після чого відбувається процес довгострокового припинення компетенцій Бориспільської міської ради, який повинен бути встановлений відповідно до чинного законодавства.

Визначення ступеня відповідальності Бориспільської міської ради та виконавчих комітетів перед громадою є одним із найважливіших аспектів у формуванні механізму взаємовідносин різних ланок системи публічного управління [15].

Територіальні об'єднання є основним суб'єктом міської влади та можуть здійснювати повноцінний контроль за функціональними діями органів місцевого самоврядування та виконавчих комітетів, які є уповноваженими особами щодо вирішення проблем місцевого призначення.

Бориспільська міська рада у будь-який час може достроково припинити повноваження органів і посадових осіб місцевого самоврядування, якщо вони порушують Конституцію або закони України, обмежують права і свободи громадян, не забезпечують здійснення наданих їм законом повноважень.

Держава може наділяти органи місцевого самоврядування необхідними компетенціями та проводити моніторинг ефективності їх виконання. Місцеві ради та виконавчі органи, які займаються втіленням наданих їм повноважень є підконтрольними особами виконавчих комітетів.

Наступним видом відповідальності Бориспільської міської ради і посадових осіб виконавчих комітетів є їхня відповідальність перед юридичними та фізичними особами, яка, виходячи з положень статті 77 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», має майновий характер і полягає в тому, що шкода, заподіяна юридичним і фізичним особам у результаті неправомірних рішень, дій або бездіяльності органів місцевого самоврядування, відшкодовується за рахунок місцевих бюджетів, а в результаті неправомірних рішень або бездіяльності посадових осіб — за рахунок їхніх власних коштів. Така відповідальність суб'єктів місцевого

самоврядування базується на конституційних засадах (ст. 56) про гарантування кожного права на відшкодування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Бориспільська міська рада є органом самоврядування, який представляє міську громаду і здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження міського самоврядування, відповідно до Конституції України та чинного законодавства.

Термін дії компетенцій Бориспільської міської ради, визначається на наступних міських виборах відповідно до норм зазначених у Конституції України. Права та відповідальність Бориспільської міської ради, визначаються на першочергових або повторних виборах, а закінчуються після відкриття першої сесії місцевої ради.

Бориспільська міська рада може розглядати і вирішувати проблеми, які зазначені у Конституції України і чинному законодавстві. У Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» представлено загальний перелік проблем, які входять до повноважень місцевих рад, зокрема Бориспільської міської ради.

Досліджуючи питання відповідальності Бориспільської міської ради перед юридичними і фізичними особами, необхідно звернути увагу на такі її особливості:

Юридична чи фізична особа може і має право ініціювати притягнення органу місцевого самоврядування до відповідальності, але остаточне рішення про наявність провини і необхідність застосування санкцій приймає тільки суд.

Відповідальність органів міського самоврядування розглядається чітко у правовому полі, згідно з чинними законами України. Державний примус може бути застосований до порушника і матиме для нього негативні наслідки тільки у визначеному законом порядку, відповідно до правопорушення.

Суб'єкти, перед якими несуть відповідальність представницькі органи, можуть бути визначені тільки відповідно до Цивільного кодексу України. При їх визначенні послуговуються відповідною цивільному праву термінологією.

Різноманітні зв'язки між Бориспільською міською радою і юридичними та фізичними особами регулюється правовими актами з різних галузей права, оскільки у кожному конкретному випадку правова відповідальність має свою специфіку, визначити зміст якої компетентно може тільки суд.

Суттєвим є те, що відповідальність Бориспільської міської ради у цілому значною мірою регулюється на рівні відносин органів місцевого самоврядування й органів державної влади, які наділені функціями контролю, нагляду за їх діяльністю. Ці відносини побудовані на засадах єдності цінностей державної влади та влади місцевого самоврядування як форм публічної влади, що спрямовані на вирішення публічних питань, задоволення публічних інтересів і не є конкуруючими.

Бориспільська міська рада — це частина державного механізму. Однак вона наділена самостійним публічно-правовим статусом. Держава може здійснювати контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування, але і територіальна громада може контролювати й оцінювати діяльність органів, які нею створені.

Такий подвійний характер відповідальності міської ради та посадових осіб виконавчих комітетів дає змогу поєднувати на місцевому рівні елементи державного правоохоронного механізму та саморегуляції. Коли така система відповідальності функціонує ефективно, можна значно скоротити випадки відповідальності цих органів та осіб перед державою. Як бачимо, доцільніше впроваджувати саме такий внутрішній механізм забезпечення соціально-орієнтованої відповідальності — він забезпечує кращі результати, ніж постійне втручання держави у діяльність місцевих органів самоврядування.

Ще одним важливим питанням, що стосується діяльності Бориспільської міської ради та посадових осіб виконавчих комітетів є їхня

відповідальність за здійснення ними деяких владних повноважень. Наприклад, Бориспільська міська рада несе різну відповідальність перед державою за правопорушення і за здійснення окремих державних повноважень, оскільки підстави для неї неоднакові.

Відповідальність Бориспільської міської ради та посадових осіб виконавчих комітетів перед державою визначається на підставі юридичного факту, протиправної поведінки органу місцевого самоврядування. Такі дії у результаті можуть мати для правопорушника несприятливі наслідки, передбачені правовими нормами. Ініціатором їх застосування в порядку, передбаченому діючим законодавством, може стати уповноважений державний орган. Це дає змогу з урахуванням розмежування підстав і умов відповідальності чітко й однозначно зафіксувати момент виникнення конституційно-правової відповідальності. Серед підстав для притягнення до відповідальності можна назвати, зокрема, такі: порушення Конституції України та основ конституційного ладу, прав і свобод громадян; недотримання законодавства; прийняття правового акту, що суперечить актам вищої юридичної сили; неналежне здійснення державних повноважень, зафіксоване в судовому порядку.

У разі порушення основ конституційного ладу, прав і свобод особистості та неналежного здійснення окремих державних повноважень Бориспільська міська рада та посадові особи виконавчих комітетів можуть бути притягнуті до відповідальності перед державою — це регламентується ст. 76 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Відповідальність Бориспільської міської ради та посадових осіб виконавчих комітетів перед державою базується на їхньому конституційному обов'язку дотримуватись законів, що регламентують їхню самостійності при здійсненні своїх повноважень у встановлених межах і переданих окремих державних повноважень [45].

Громадські об'єднання селища або міста, а також довірені органи місцевого самоврядування можуть управляти комунальною власністю;

приймати програми соціально-економічного розвитку міста; приймати бюджет довіреної адміністративно-територіальної одиниці і контролювати їх виконання; визначати ставку місцевих податків та зборів відповідно до чинного ПКУ; забезпечувати належний рівень проведення міських референдумів; формувати та ліквідувати комунальні установи, а також контролювати їх діяльність; вирішувати нагальні питання місцевого призначення, віднесені законом до їхньої компетенції.

Обласні та районні ради затверджують програми соціально-економічного й культурного розвитку відповідних областей і районів та контролюють їх виконання; затверджують районні і обласні бюджети, які формуються з коштів державного бюджету для їх відповідного розподілу між територіальними громадами або для виконання спільних проектів та з коштів, залучених на договірних засадах з місцевих бюджетів для реалізації спільних соціально-економічних і культурних програм, та контролюють їх виконання; вирішують інші питання, віднесені законом до їхньої компетенції.

Бориспільська міська рада та виконавчі комітети мають визначені компетенції, які державна влада фінансує у повному обсязі відповідно до Закону України або передачі місцевій раді відповідних об'єктів державної власності.

Бориспільська міська рада в межах своїх повноважень, визначених законом, приймає рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території. Рішення Бориспільської міської ради, прийняті у невідповідності до діючих норм Конституції України та чинного законодавства анулюються у встановленому порядку відповідно до судових рішень.

Інші питання щодо організації структури Бориспільської міської ради, формування, діяльності та відповідальності органу місцевого самоврядування визначаються законом.

Таким чином, здійснивши аналіз повноважень і відповідальності Бориспільської міської ради, можна спостерігати необхідність подальшого удосконалення визначення переліку повноважень представницьких органів

місцевого самоврядування в Україні. По-перше, до повноважень місцевих рад необхідно віднести вирішення всіх справ, що належать до компетенції місцевого самоврядування. По-друге, зменшити перелік виключної компетенції сільських селищних, міських рад, шляхом визначення переліку завдань, які покликані вирішувати місцеве самоврядування. По-третє, надати можливість районним і обласним радам, створювати власні виконавчі органи, які будуть виконувати їх рішення.

Органи місцевого самоврядування в нашій країні є своєрідним шляхом до еволюції свідомості громадян, в той час, як суспільство не хоче розуміти те, що добробут та благоустрій у першу чергу залежить від них самих. На сьогодні, українські органи місцевого самоврядування перебувають на початковому етапі розвитку. Насамперед, їм необхідна повна мобілізація та підтримка з боку держави, проведення реформ і децентралізації політичних сил. Таке об'єднання матиме позитивний вплив на подальший розвиток системи місцевого самоврядування та територіальних громад. Попри це, слід звернути увагу на нинішній стан у країні, внутрішні конфлікти та застарілу нормативну-правову базу, модернізація якої приведе до якісних змін у системі органів місцевого самоврядування.

Місцеве самоврядування має потужний позитивний вплив на державотворення. Саме ця інституція забезпечує гармонійне поєднання інтересів держави, суспільства та особистості, сприяє узгодженню прав і свобод людини і громадянина з інтересами держави і суспільства. Основне завдання діяльності органів місцевого самоврядування — це створення і підтримка сприятливого життєвого середовища, що забезпечує всебічний розвиток людини, якісні та доступні публічні послуги членам територіальних громад, сталий розвиток дієздатної громади [7].

Реорганізація системи місцевого самоврядування сприятиме розбудові демократичної, соціально-правової держави з розвиненою економікою. Саме тому одним з пріоритетних напрямів державної політики є забезпечення

якісного і послідовного розвитку регіонів. Його успішне втілення в життя сприятиме розвитку української державності в цілому.

Поняття «орган місцевого самоврядування» бере свій початок ще з XIX століття, але історія даного процесу набагато довша. Починаючи ще з кінця XVIII століття відзначається етап пізнання походження такого суб'єкту як місцеве самоврядування, тобто об'єднана громада, яка реалізує владні повноваження.

Динамічний розвиток об'єктів управління демонструє потребу в постійному процесі удосконалення та модернізації організаційної структури органу місцевого самоврядування. Для нашої держави характерними є трансформаційні процеси, які відбуваються в економічно-соціальній сфері сферах. У такому випадку, будова демократичного громадянського суспільства, необхідність розширення співробітництва зі світовим співтовариством визначає потребу у здійсненні децентралізації управління, розширенні прав місцевих виконавчих органів [41].

Започаткована реформа місцевого самоврядування — довгоочікуваною відповідь на запит суспільства, яке потребує вироблення нової управлінської ідеології, спрямованої на оновлення адміністративної культури, формування готовності управлінського персоналу до прийняття рішень в умовах зростаючої свободи дій та підвищення особистої відповідальності з орієнтацією на служіння громадянам [19].

Через велику подрібненість органів місцевого самоврядування, відсутність власних можливостей розвитку, старіння населення, значний відтік економічно активної його частини ускладнюються проблеми з наданням членам громад, насамперед сільських та селищних, якісних послуг, відповідальність за які несуть органи місцевого самоврядування.

На сьогодні прийнято виділяти три види концепції щодо визначення структури органів місцевого самоврядування, які схематично зображено на рисунку 3.4.

Рис. 3.4. Концепції місцевого самоврядування

Джерело: авторська розробка на основі [29].

Концепція адміністративної реформи в Україні передбачає основні положення щодо удосконалення структури центральних і місцевих органів самоврядування. Кабінет Міністрів України очолює систему органів місцевого самоврядування та виступає основоположником у процесі публічного управління. У такому випадку, пріоритетними напрямками діяльності Бориспільської міської ради, які потребують подальшої модернізації є:

формулювання стратегічної програми розвитку виконавчих органів для проведення внутрішньої і зовнішньої політики міста чи селища, яка буде спрямована на розвиток територіальної громади;

створення низки спеціальних законодавчих актів і нормативно-правового регулювання;

раціональне управління державними фінансами та ресурсами з метою оптимізації використання потенційних ресурсів;

координація діяльності органів місцевого самоврядування на задоволення прав і свобод населення, а також надання необхідних їм послуг.

Модернізація організаційної структури Бориспільської міської ради проводиться на етапі реалізації адміністративної реформи держави. Така реформа має забезпечити проведення економічно-соціальних змін, а також удосконалити рівень іміджу держави. Вона має бути зорієнтована на систему соціально орієнтованих ринкових перетворень в економіці України, які мають забезпечити належний рівень:

функціонування економічного механізму відповідно до потреб населення та країни;

конкурентоспроможний рівень національної економіки;

програми щодо подолання дестабілізації національної безпеки держави;

самостійність економічної системи;

програми розвитку національної економіки та добробуту країни.

Головною причиною, що гальмує діяльність органів місцевого самоврядування, є значна подрібненість територіальних громад в Україні. Окрім того, диспропорційність адміністративно-територіального устрою призводить до конфлікту компетенції як між органами місцевого самоврядування, так і між органами місцевого самоврядування й місцевими органами виконавчої влади. Такі негативні прояви загострюють потребу в удосконаленні системи територіальної організації влади. Її реформування дасть змогу підвищити ефективність управління суспільним розвитком на відповідній території.

Наступною концепцією розвитку Бориспільської міської ради є забезпечення прямого або опосередкованого підпорядкування всіх органів виконавчої влади Кабінету Міністрів України. Дана концепція передбачає визначення правових повноважень усіх структурних підрозділів органу місцевого самоврядування, правовий статус місцевих виконавчих органів, а

також порядок їх функціонування. Концепція також передбачає впровадження заходів щодо підвищення ролі Кабінету Міністрів України в законодавчому процесі [16].

Концепція адміністративної реформи передбачає створення демократичної та гнучкої структури управління в органах місцевого самоврядування. Вона характеризується створенням нової системи місцевих органів та виконавчих комітетів, а також децентралізацію управління.

Відповідно до запропонованої концепції, основною метою реформування Бориспільської міської ради та місцевих виконавчих органів є: забезпечення кращого рівня проведення державної політики на рівні міста; координація їх діяльності на реалізацію прав і свобод громади; раціональне поєднання загальнодержавних та місцевих громад відповідно до їх специфіки розвитку; сприяння розвитку органу місцевого самоврядування з розмежуванням повноважень.

Важливим питанням щодо модернізації структури Бориспільської міської ради та місцевих виконавчих органів є забезпечення чітких субординаційних зв'язків між цими органами і органами виконавчої влади вищого рівня.

Рис 3.5. Напрями удосконалення структури управління органів місцевого самоврядування

Джерело: сформовано автором на основі [3].

Модернізація структури органів місцевого самоврядування — це надзвичайно важлива проблема. Адже органи місцевого самоврядування, зокрема діяльність Бориспільської міської ради, поширюється не тільки

на регіональному рівні, а доходить і до нижнього рівня органів місцевого самоврядування — виконавчих комітетів сільських і селищних рад, шляхом делегування їм державних повноважень виконавчої влади [7].

Саме тоді можна спостерігати недосконалість правового розвитку структури Бориспільської міської ради, нераціональний розподіл функціональних обов'язків та повноважень між виконавчими органами, а також створення необхідних передумов для створення економічно ефективної бази органу місцевого самоврядування.

Отже, концептуальна реформація ефективної організаційної структури Бориспільської міської ради має базуватися на таких принципах: відповідність встановленим законодавством вимогам щодо територіального розподілу влади відповідно до державного управління органами місцевого самоврядування та міськими виконавчими комітетами; реформування ефективного механізму надання адміністративних послуг населенню; становлення територіальних об'єднань як первинних суб'єктів місцевого самоврядування; формування відповідного політико-правового, фінансово-економічного і організаційного забезпечення функцій міської ради; розробка механізму державної підтримки розвитку Бориспільської міської ради у довгостроковій перспективі.

Тобто дана концепція передбачає оптимальний розподіл повноважень між Бориспільською міською радою та органами виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципами субсидіарності, децентралізації та враховує кадровий, фінансовий, інфраструктурний потенціал і ресурси органів місцевого самоврядування різного рівня.

Реформування структури Бориспільської міської ради на визначених етапах матиме змогу сприяти державній регіональній політиці, яка має тісний взаємозв'язок із проведення адміністративної реформи та може бути реалізована внаслідок ефективного комплексного управління соціально-економічним розвитком органами місцевого самоврядування. (рис. 3.5)

Упровадження державної регіональної політики характеризується активною роллю органів місцевого самоврядування та міськими виконавчими комітетами для подальшого розвитку регіону.

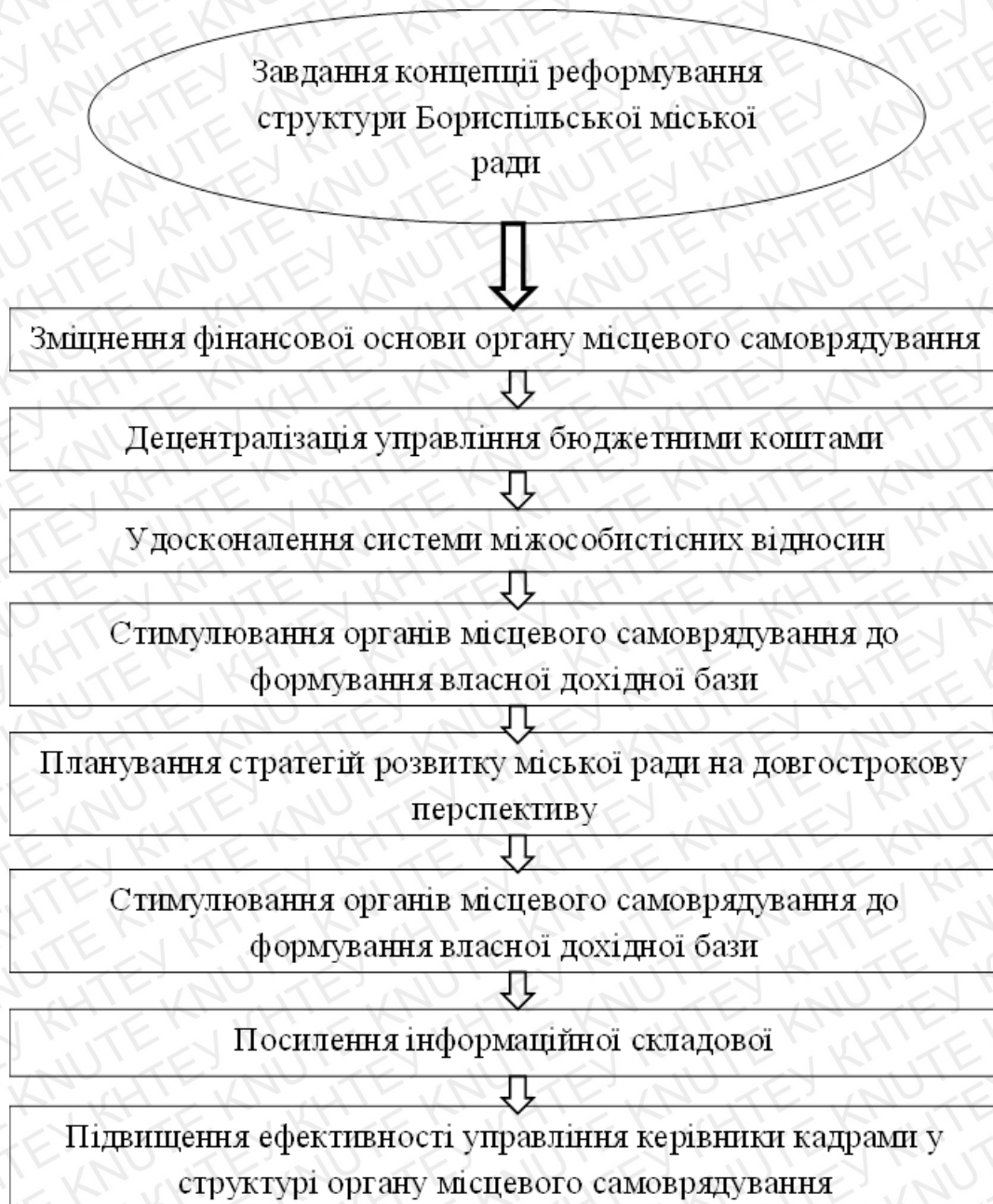

Рис. 3.6. Основні завдання концепції реформування структури Бориспільської міської ради
Джерело: створено автором.

Концепція адміністративної реформи передбачає оптимізацію структури Бориспільської міської ради та забезпечення високого рівня ефективності управління внаслідок таких дій:

децентралізації повноважень центральних виконавчих органів;
удосконалення розподілу повноважень і функцій між територіальними підрозділами центральних виконавчих органів влади, місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

Упровадження концептуальних основ розвитку органу місцевого самоврядування, зокрема Бориспільської міської ради в процесі реалізації регіональної політики має спрямовуватись на забезпечення підтримки місцевих ініціатив, а також на розширення повноважень і підвищення відповідальності міської ради за вирішення проблем регіонального і місцевого розвитку.

Основне призначення Бориспільської міської ради — створення належних умов та підтримка сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, надання мешканцям територіальних громад якісних і доступних адміністративних та соціальних послуг на основі сталого розвитку дієздатної громади [18].

Концепція реформування Бориспільської міської ради та територіальних виконавчих органів визначає напрями, механізми і строки формування ефективної структури органу місцевого самоврядування для підтримання повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території, узгодження інтересів держави та територіальних громад [22].

Головною метою концепції реформування структури Бориспільської міської ради є: визначення дієвого підґрунтя для територіального функціонування органу місцевого самоврядування; формування необхідної ресурсної бази; забезпечення належних умов для виконання своїх

повноважень; розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципом субсидіарності; розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на засадах децентралізації влади; розробка ефективного механізму контролю за прийняттям управлінських рішень щодо якості послуг населенню; удосконалення механізму координації діяльності місцевої ради [32].

Проведення реформи Бориспільської міської ради та прилеглих територіальних об'єднань має бути здійснене відповідно до Конституції України та чинного законодавства з дотриманням основних принципів прозорості, субсидіарності, доступності верховенства та підзвітності органів і посадових осіб міської ради територіальним об'єднанням, правової, організаційної та фінансової спроможності місцевого самоврядування, а також у партнерських взаємовідносинах між державою та місцевим органом самоврядування.

Модернізацію структури Бориспільської міської ради не можна проводити без модернізації служб в органах місцевого самоврядування шляхом прийняття нової редакції Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», положення якого спрямовані на визначення правових основ функціонування органів місцевого самоврядування [10].

Відповідно, метою адміністративно-територіальної реформи має бути утворення на базовому рівні адміністративно-територіальних одиниць, спроможних до виконання своїх повноважень [18].

Удосконалення структури органу місцевого самоврядування слід проводити у два етапи, які схематично подано на рисунку 3.6.

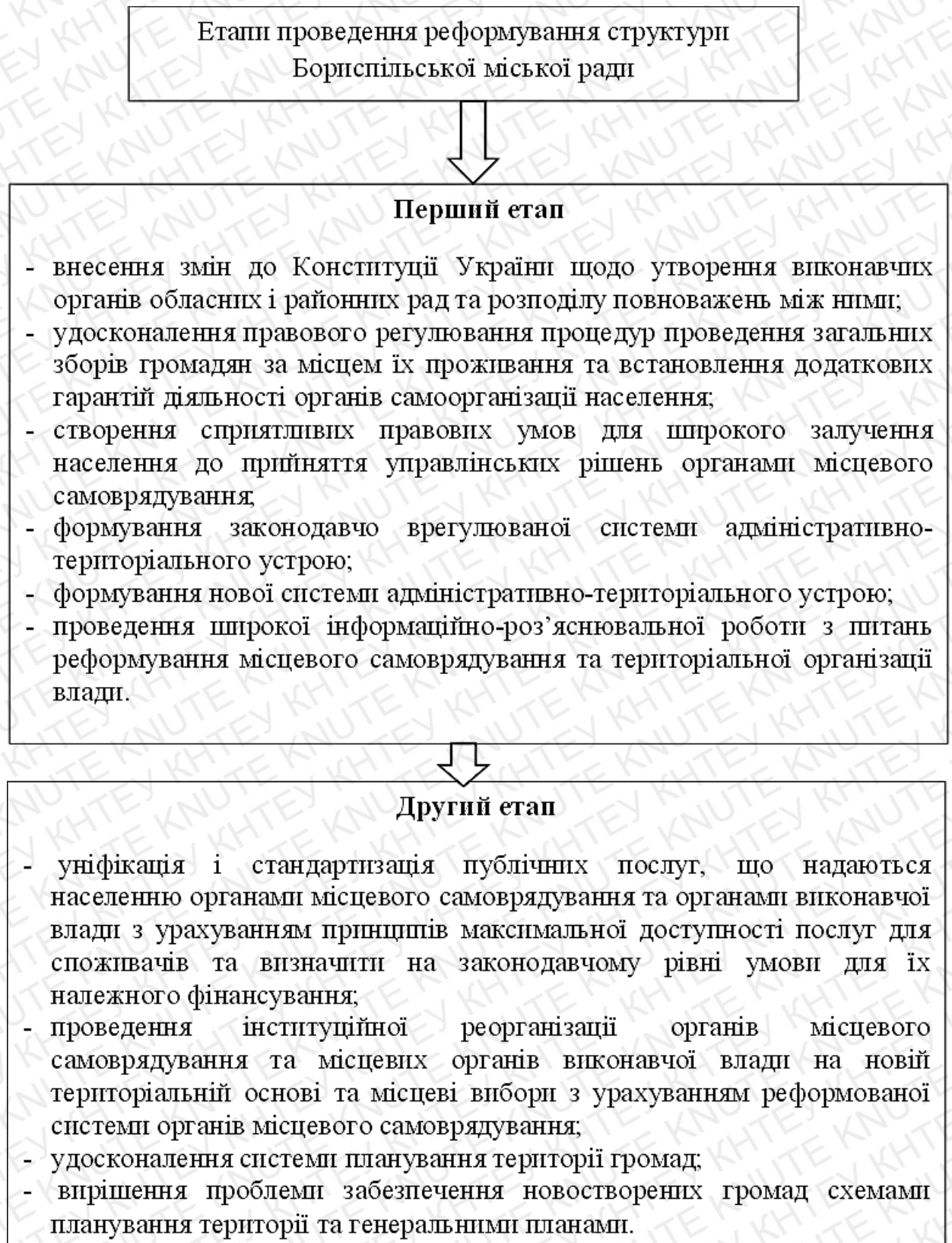

Рис. 3.7. Основні етапи проведення реформи структури Бориспільської міської ради
Джерело: побудовано автором на основі [28].

Реформування Бориспільської міської ради та територіальних об'єднань, відповідно до концепції, передбачає такі зміни у місцевому самоврядуванні: поширення повноважень Бориспільської міської ради на території адміністративно-територіальних одиниць базового, районного та обласного рівня, побудова їх на засадах субсидіарності з урахуванням спроможності здійснювати такі повноваження і можливості фінансового забезпечення, а також повноважень місцевих органів виконавчої влади;

модернізація механізмів здійснення контролю за діяльністю міської ради жителями відповідних адміністративно-територіальних одиниць;

визначення вимог до якості адміністративних, соціальних та інших послуг, які забезпечують населенню органи місцевого самоврядування базового та регіонального рівня; розробка критеріїв оцінювання якості цих послуг з урахуванням особливостей місцевості, законів, що регулюють суспільні відносини у відповідній сфері; підтримання якісного рівня цих послуг, відповідно до передбачених законами вимог;

здійснення Бориспільською міською радою контролю за виконанням органами місцевого самоврядування вимог чинного законодавства;

утворення територіальних об'єднань з власними органами місцевого самоврядування, зокрема виконавчими органами рад, з дотриманням чинного законодавства;

визначення чітких меж адміністративно-територіальної одиниці, забезпечення діяльності всіх органів місцевого самоврядування на території адміністративно-територіальної одиниці відповідно до чинного законодавства, недопущення утворення в межах територіальної громади інших адміністративно-територіальних одиниць;

утворення виконавчих органів обласних та районних рад.

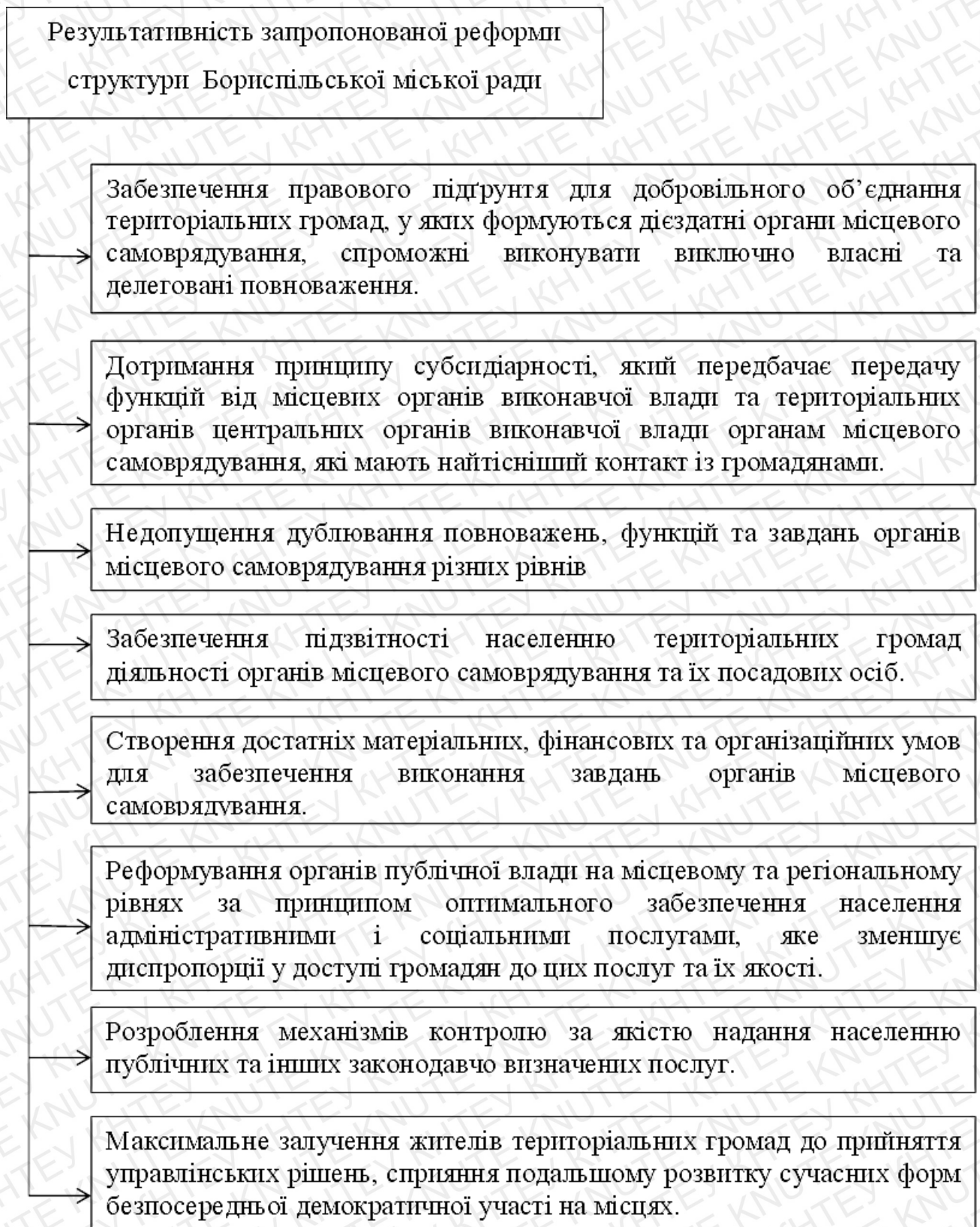

Рис. 3.8. Можливі результати від виконання запропонованої реформи структури Бориспільської міської ради

Джерело: складено автором на основі [10; 18; 28].

Отже, концепція реформування структури Бориспільської міської ради характеризує основні напрями модернізації структури органу місцевого самоврядування та прилеглих територіальних об'єднань. У результаті проведення запропонованих шляхів удосконалення структури Бориспільської міської ради основною метою запропонованої концепції є створення нових територіально об'єднаних громад, які формуються на добровільній основі відповідно до чинного законодавства з власними органами місцевого самоврядування. Населені пункти, як не мають статусу територіальної громади, мають створити органи самоорганізації населення, які зможуть входити у систему органів місцевого самоврядування відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

ВИСНОВКИ

Організаційна структура органу місцевого самоврядування є досить складною і необхідною системою. Без неї неможлива злагоджена діяльність різних місцевих органів для забезпечення міського розвитку. Кожна складова даної структури має бути чітко спланована та законодавчо закріплена. Попри зміни, які відбуваються в українському законодавстві виникає безліч невирішених проблем щодо регіонального розвитку, що обумовлює актуальність дослідження організаційної структури органів місцевого самоврядування [9].

На сьогодні, сучасний розвиток регіонів показує необхідність створення чіткої структури управління. Вимоги, які висувають до кадрів організації передбачають високий рівень кваліфікації та можливість забезпечити активний розвиток місцевості.

Органи місцевого самоврядування характеризуються як територіальні громади, що мають право вирішувати власні проблеми чи проблеми населення у межах наданих їм повноважень.

Для того, щоб створити ідеальну систему місцевого розвитку, необхідно визначити та проаналізувати умови, в яких вона має функціонувати. Основним критерієм визначення оптимальності системи є її функціонування, яке дає змогу дійти до поставленої мети у короткий проміжок часу та з найменшими витратами.

У першому розділі випускної кваліфікаційної роботи було проведено загальну характеристику органів місцевого самоврядування в Україні та виділено основні принципи їх функціонування. Проаналізовано сучасний стан системи органів місцевого самоврядування та основні шляхи модернізації структури органів місцевого самоврядування на території нашої держави.

У другому розділі роботи було визначено основні організаційно-функціональні методи та принципи функціонування органу місцевого самоврядування в Україні. Для більш детального вивчення проблеми було проаналізовано діяльність органу місцевого самоврядування на прикладі Бориспільської міської ради, проведено оцінку організаційної структури Бориспільської міської ради, а також економічну оцінку ефективності функціонування Бориспільської міської ради.

Третій розділ випускної кваліфікаційної роботи було присвячено до визначення основних напрямів модернізації організаційної структури системи органів місцевого самоврядування, зокрема Бориспільської міської ради. Також було досліджено основні проблеми повноважень та відповідальності органу місцевого самоврядування, наведено основні концептуальні засади реформування організаційної структури органу місцевого самоврядування на прикладі Бориспільської міської ради.

Результати оцінки організаційної структури Бориспільської міської ради як органу місцевого самоврядування є своєрідною характеристикою для прийняття управлінських рішень щодо проведення відповідних змін в діяльності самоврядування відповідно до обраної стратегії, що дає змогу систематизувати увесь процес діяльності.

На результати управління ефективністю функціонування органу місцевого самоврядування відповідно до фази життєвого циклу, на якій воно перебуває в певний момент часу, впливають відповідні параметри та критерії у вигляді аналітичних показників. Постійний аналіз цих аналітичних показників дає змогу визначити напрями розвитку органу місцевого самоврядування з метою підвищення ефективності його функціонування [12].

Таким чином, можна зробити висновок, що для органів місцевого самоврядування необхідно впроваджувати спеціальні організаційно-функціональні методи діяльності та проводити оцінку організаційної структури задля покращення діяльності товариства та досягнення поставленої мети.

Сучасним товариствам слід розробити та запровадити нову систему організаційної структури, адже класичні методи ведення діяльності є застарілими. Внесення змін в організаційну структуру органів місцевого самоврядування потребує, перш за все, чіткої експертної оцінки, правового та кадрового забезпечення [1].

Існуючі підходи до проведення оцінки організаційної структури органів місцевого самоврядування не дають змогу розглянути ефективність як цілісну характеристику функціонування Бориспільської міської ради. Таким чином, постає необхідність у подальшому дослідженні та розробці нових методів оцінки організаційної структури органу місцевого самоврядування для стабілізації та ефективного функціонування в майбутньому [9].

Проведення реформи структури органу місцевого самоврядування разом із адміністративною реформою відповідно до визначених потреб та можливостей Бориспільської міської ради дає змогу покращити ефективність проведення єдиної комплексної державної політики на місцевому рівні для задоволення інтересів міста і держави в цілому, а також сприяти подальшому розвитку і становленню системи місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адміністративна реформа в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи : монографія / за заг. ред. Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. – Д. : Моноліт, 2009. – С. 146–177.
2. Адміністративно-територіальний устрій України. Шляхи реформування. — К., 2007. — 368 с.
3. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: Кол. Монографія / В.О. Антоненко, М.О. Баймуратов, О.В. Батанов та ін.; За ред.: В.В. Кравченка, М.О. Баймуратова, О.В. Батанова. – К.: Атака, 2007. – 864 с.
4. Бакуменко В. Д., Бондар І. С., Горник В. Г., Шпачук В. В. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2017. 256 с.
5. Батанов О.В.Правові акти місцевого самоврядування: нариси про юридичну природу [Текст] : монографія / О. В. Батанов, В. М. Бесчастний, Ю. В. Делія ; Донец. юрид. ін-т Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Донецьк : [ДЮІ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка], 2010. – 234 с.
6. Бикадорова Н. О. Фінансова децентралізація місцевого самоврядування. / Н. О. Бикадорова // Економічний вісник Донбасу. – № 2 (20). – 2010. – С. 145–151
7. Бондаренко В. Л. Оцінка ефективності та збалансованості фінансового забезпечення розвитку міста / В. Л. Бондаренко // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 10. – С. 6–68.
8. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: Монографія. – К.: Парламентське вид-во, 2007. – 576 с.
9. Буковинський С. Концептуальні засади управління бюджетними коштами в Україні // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 24–33

10. Василенко Н. А. Административно-государственное управление в странах запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Текст] / Н. А. Василенко . — М. : Логос, 2008. — 200 с.

11. Ворона П. В. Місцеве самоврядування і політичні партії в Україні : [монографія] / Ворона П. В. — Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2008. — 184 с.

12. Ворона П. В. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / П. В. Ворона, А. М. Мучник. — Вид. 2-е, переробл. й допов. — Полтава : Шевченко Р. В., 2010. — 100 с.

13. Гошовська, В. А. Сучасний кадровий менеджмент і кадрові технології в органах влади : навчально-методичні матеріали. / В. А. Гошовська, І. Г. Сурай, Ю. В. Баскакова, В. О. Завалевська ; Національна академія державного управління при Президентові України, Інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів. — К. : НАДУ, 2013. — 100 с.

14. Грещак М.Г., Гребешкова О.М., Коцюба О.С. Внутрішній економічний механізм підприємства. — К.: КНЕУ, 2001. — 228 с.

15. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. — К. : НАДУ, 2014. — 448 с.

16. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні [Текст] : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; авт.-упоряд.: В. М. Вакуленко [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. — К. : НАДУ, 2010. — 401 с.

17. Євтушенко О. Н. Теоретичні основи державного управління: навчальний посібник // О. Н. Євтушенко, В. М. Ємельянов, В. Г. Коваль, С. П. Тимофєєв, В. С. Фуртатов. — Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. — 260 с

18. Євтушенко О. Н. Місцеве самоврядування в Україні : теорія та практика становлення : [навчальний посібник] / О. Н. Євтушенко, Т. В. Лушагіна. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013 – 316 с.
19. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985 [Електронний ресурс]. —URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
20. Інституційний розвиток місцевого самоврядування в умовах державно-управлінських реформ [Текст] : наук. розробка / І. В. Козюра, А. О. Краснейчук, Ю. Г. Іванченко [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т пробл. держ. упр. та місц. самоврядування, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж. – К. : НАДУ, 2012. – 60 с.
21. Кальниш Ю. Г., Лозинська Т. М. , Тимцуник В. І. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Полтав. держ. аграр. акад. Полтава : РВВ ПДАА, 2015. 279 с.
22. Ковбасюк, Ю. В. Технології стратегічного планування для забезпечення довгострокового розвитку України в умовах реалізації стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» : навчально-методичні матеріали. / Ю. В. Ковбасюк, В. В. Тертичка ; Національна академія державного управління при Президентові України, Інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів. – К.: НАДУ, 2015. – 52 с.
23. Козюра І. В., Лебединська О. Ю. Місцеве самоврядування в Україні: становлення та еволюція): нав. посіб. — Ужгород:Патент, 2003. — 224 с.
24. Куйбіда В.С. Організаційно-правові аспекти місцевого самоврядування в Україні [Текст] : [навч. посіб.] / Куйбіда В. С. ; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини «Україна», Вища шк. політ. лідера. – К. : [Ун-т «Україна»], 2011. – 158 с.
25. Кілієвич О.І. Економічний аналіз державної політики: навч. посібник. – К.: НАДУ, 2011, - 78.
26. Крегул Ю. Реформування місцевого самоврядування в Україні / Ю. Крегул, В. Батрименко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. –

2016. – № 1. – С. 17 – 27 [Krehul Yu. Reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini / Yu. Krehul, V. Batrymenko // Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo. – 2016. – № 1. – S. 17 – 27]

27. Ларіна, Н. Б. Інформаційно-комунікаційне забезпечення ефективної діяльності влади : навчально-методичні матеріали. / Н. Б. Ларіна, О. М. Руденко ; Національна академія державного управління при Президентові України, Інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів. – К. : НАДУ, 2013. – 52 с.

28. Лелеченко А. П. Децентралізація в системі державного управління в Україні: теоретико-методологічний аналіз : дис. канд. наук з держ. упр. : 25.00.01/ А. П. Лелеченко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2006. –194 с.

29. Луніна І. О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин України. – К.: Наукова думка, 2006. – 432 с.

30. Місцеве самоврядування в Україні : конспект лекцій / уклад. Н. Т. Гончарук. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2012. – 28 с.

31. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні: Колективна монографія / Кол. авт.; за заг. ред. Р. М. Плюща. – К.: РІДНА МОВА, 2016. – 744 с.

32. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації: наук. доп. / [редкол. : Ю. В. Ковбасюк, К.О.Ващенко, В. В. Толкованов та ін.] ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. – К. :НАДУ, 2014. –128 с.

33. Мудриєвська Л. М. Державне управління : [навчальний посібник] / Л. М. Мудриєвська, В. П. Гомаль. – Дніпропетровськ, 2012. – 156 с.

34. Муркович Л. Територіальна громада як суб'єкт місцевого самоврядування в Україні: теоретичні аспекти // Л. Муркович / Державне управління та місцеве самоврядування. – 2015. - №2(5). – С. 111-118

35. Основи місцевого самоврядування в Україні: Конспект лекцій. Ч.2./Уклад.: О. С. Ігнатенко, А. М. Ткаченко. — К.: вид-во НАДУ, 2004. — 80 с.
36. Офіційний сайт Бориспільської міської ради URL: <https://borispol-rada.gov.ua/>
37. Організаційно-економічні та правові механізми забезпечення сталого розвитку територіальної громади : монографія / Р. Л. Брусак [та ін.] ; заг. ред. П. І. Шевчук, І. Р. Залуцький. — Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2015. — 348 с.
38. Паутова Т. О. Формування доходів місцевих бюджетів в Україні: проблеми та перспективи вдосконалення / Т. О. Паутова // Публічне управління: теорія та практика. — 2014. — Вип. 1. — С. 132-138.
39. Петришина М. О. Зарубіжний досвід реформування місцевого самоврядування: на прикладі Франції та Польщі / М. О. Петришина, О. О. Колодяжний // Молодий вчений. — 2016. — № 1, ч. 2. — С. 47 — 51 [Petryshyna M. O. Zarubizhnyi dosvid reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia: na prykladi Frantsii ta Polshchi / M. O. Petryshyna, O. O. Kolodiazhnyi // Molodyi vchenyi. — 2016. — № 1, ch. 2. — S. 47 — 51]
40. Порядок контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 09.03.1999 № 339.— URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/339-99-%D0%BF>
41. Про місцеве самоврядування в Україні : проект нової редакції Закону України. —URL: www.minregionbud.gov.ua.
42. Про право територіальних громад на об'єднання : проект Закону України. —URL: www.minregionbud.gov.ua.
43. Про співробітництво територіальних громад : проект Закону України. —URL: www.minregionbud.gov.ua.
44. Руснак Б.А. Місцеве самоврядування в Україні: теорія і практика: посібник для депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів / Б. А. Руснак. — Одеса, 2011. — 536 с.

45. Руденко, О. М. Система і стратегія HR-менеджменту для державного управління : навчально-методичні матеріали. / О. М. Руденко, М. М. Газізов. – К. : НАДУ, 2013. – 100 с.
46. Таран В. В. Виконавчі органи місцевих рад та їх місце в системі державного управління / В. Таран // Державне будівництво. – № 1. – 2010.
47. Трещов М. М. Система управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів: концептуальні засади побудови / М. М. Трещов // Університетські наукові записки. - 2016. - № 1. - С. 254-261.
48. Управління фінансовими ресурсами місцевого бюджету: монографія / [Л. Ф. Кондусова, І. І. Нескородева, І. І. Алексєєнко та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. Л. Ф. Кондусова. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2015. – 278 с.
49. Чугунов І. Я. Бюджет розвитку як складова фінансово-економічної системи регіону / І. Я. Чугунов, О. П. Крайник // Наукові праці НДФІ. – 2015. – Вип. 4 (37). – С. 4-9.
50. Голдинська Я.В. Оцінка організаційної структури органу місцевого самоврядування /Н.Л. Новікова. // Публічне управління та адміністрування в умовах суспільних трансформацій : зб. наук. ст. студ. відп. ред.. – К. Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2020. -251 с.

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:
РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ

Студентки 2 курсу, 4мз групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Голдинська
Яна
Вікторівна

Науковий керівник
д-р екон. наук.,
доцент

(підпис керівника)

Новікова
Наталія
Леонідівна

Гарант освітньої програми
д-р. екон. наук.,
доцент

(підпис гаранта)

Ладонько
Людмила
Степанівна

Київ 2020

Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, переліку умовних позначень, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (50 найменувань). Загальний обсяг роботи складає 80 сторінок. Основний зміст роботи викладено на 80 сторінках комп'ютерного тексту. Робота містить 21 рисунок, 1 таблицю

Метою роботи є поглиблення теоретичних засад розвитку місцевого самоврядування в умовах децентралізації та розроблення рекомендацій щодо напрямів удосконалення організаційної структури органів місцевого самоврядування в Україні.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких дослідницьких завдань:

- охарактеризувати систему органів місцевого самоврядування в Україні; проаналізовано сучасний стан та основні напрями модернізації діяльності органів місцевого самоврядування;

- провести оцінку організаційної структури органу місцевого самоврядування;

- провести економічну оцінку ефективності функціонування органу місцевого самоврядування;

- дослідити основні проблеми повноважень та відповідальності органу місцевого самоврядування;

- навести основні концептуальні засади реформування організаційної структури органу місцевого самоврядування.

Об'єктом дослідження у випускній кваліфікаційній роботі виступає процес оцінки організаційної структури органу місцевого самоврядування.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти оцінки організаційної структури органів місцевого самоврядування.

Для вирішення визначених завдань, у процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: абстрактно-логічний (для обґрунтування методології дослідження), теоретичний, аналітичний, описовий та порівняльний методи дослідження.

У першому розділі розкриваються сутнісні характеристики та сучасний стан системи органів місцевого самоврядування основні шляхи модернізації структури органів місцевого самоврядування на території нашої держави.

У другому розділі здійснюється оцінювання органу місцевого самоврядування та викладено пропозиції щодо удосконалення органу місцевого самоврядування на прикладі Бориспільської міської ради .

У третьому розділі було визначено основні напрямки модернізації організаційної структури системи органів місцевого самоврядування, зокрема Бориспільської міської ради. Також було досліджено основні проблеми повноважень та відповідальності органу місцевого самоврядування, наведено основні концептуальні засади реформування організаційної структури органу місцевого самоврядування на прикладі Бориспільської міської ради.

Одержані результати можуть бути використані при удосконаленні розробки та запровадження нової системи організаційної структури, адже класичні методи ведення діяльності є застарілими. Внесення змін в організаційну структуру органів місцевого самоврядування потребує, перш за все, чіткої експертної оцінки, правового та кадрового забезпечення.

АНОТАЦІЯ

У випускній кваліфікаційній роботі висвітлені основи організаційної структури місцевого управління та принципи оцінки ефективності організаційної структури органу місцевого самоврядування. Проаналізовано та систематизовано форми організаційного управління у системі місцевого самоврядування. .

Викладено пропозиції щодо удосконалення розробки та запровадження нової системи організаційної структури, адже класичні методи ведення діяльності є застарілими. Впровадження спеціальних організаційно-функціональних методів діяльності організаційної структури задля покращення діяльності товариства та досягнення поставленої мети.

В першому розділі описані теоретичні знання щодо органів місцевого самоврядування.

В другому розділі був зібраний весь аналіз організаційної структури органу місцевого самоврядування.

В третьому розділі були наведені напрями удосконалення організаційної структури Бориспільської міської ради. Ключові слова: діяльність, організаційна структура, місцеве самоврядування, концептуальні засади, економічна оцінка, напрями модернізації.

The final qualification work highlights the basics of the organizational structure of local government and the principles of assessing the effectiveness of the organizational structure of local government. The forms of organizational management in the system of local self-government are analyzed and systematized.

Suggestions for improving the development and implementation of a new system of organizational structure are presented, as the classical methods of conducting business are outdated. Introduction of special organizational and functional methods of activity of organizational structure for improvement of activity of society and achievement of the set purpose.

The first section describes the theoretical knowledge of local governments.

The second section collected the entire analysis of the organizational structure of local government.

In the third section the directions of improvement of organizational structure of the Boryspil city council were resulted. Key words: activity, organizational structure, local self-government, conceptual bases, economic estimation, directions of modernization.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу

на тему: **«ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ОРГАНУ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»**

студентка ОС «Магістр»

спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Київського національного торговельно-економічного університету

Голдинської Яни Вікторівни

Випускна кваліфікаційна робота виконана на актуальну тематику.

Особливе місце у системі публічного управління та адміністрування займає оцінка організаційної структури органу місцевого самоврядування. Система органів місцевого самоврядування є специфічною формою реалізації народовладдя України.

Правове регламентування даної системи здійснюється відповідно до положення статті 5 Конституції України.

Автором докладно та вдало розглянуто та охарактеризовано: існуючу систему органів місцевого самоврядування; нормативно - правову базу регулювання такої системи; визначена її характеристика та ознаки; сучасний стан та основні напрями модернізації структури органів місцевого самоврядування; загальну та економічну оцінку організаційної структури Бориспільської міської ради; проблематику повноважень та відповідальності даної ради та концептуальні засади реформування організаційної структури.

Випускна робота виконана з урахуванням вимог до даного виду досліджень, складається з трьох розділів, що включають шість підрозділів. Структура плану відповідає поставленій меті дослідження.

Загальний обсяг роботи становить 81 сторінку, список використаної літератури включає 50 першоджерел, що також цілком відповідає встановленим вимогам до такого виду досліджень.

При загальному позитивному враженні від роботи, слід зазначити й певні зауваження, зокрема:

- доцільно було б більше уваги приділити ознакам систему органів місцевого самоврядування;
- автором доречно було б провести більш детальне дослідження проблематики Бориспільської міської ради та запропонувати шляхи вирішення наявних проблем.

Вказані зауваження, безумовно, не можуть впливати на загальне позитивне враження від рецензованої роботи, що є достатньо вагомим науковим доробком. Таким чином, автор роботи заслуговує позитивної оцінки при успішному захисті.

Рецензент:

Мурованокуриловецька селищна рада

Голова ради

Чуплакова Н.М.

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Григорук Ірина Кіриловична,
повідомляю, що за результатами здійснення самостійної перевірки з
використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній
кваліфікаційній роботі на тему: « Роль програмної
структури плану міського самоврядування »
не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання
прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні
посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному
варіантах. Електронна версія роботи ідентична з друкованою.

«24» листопада 2020 року

І.Г. (підпис)

Згода

Я,

Пилипська Ірина Вікторівна

цим

засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему:

"Діяльність організаційної структури органів місцевого самоврядування"

несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

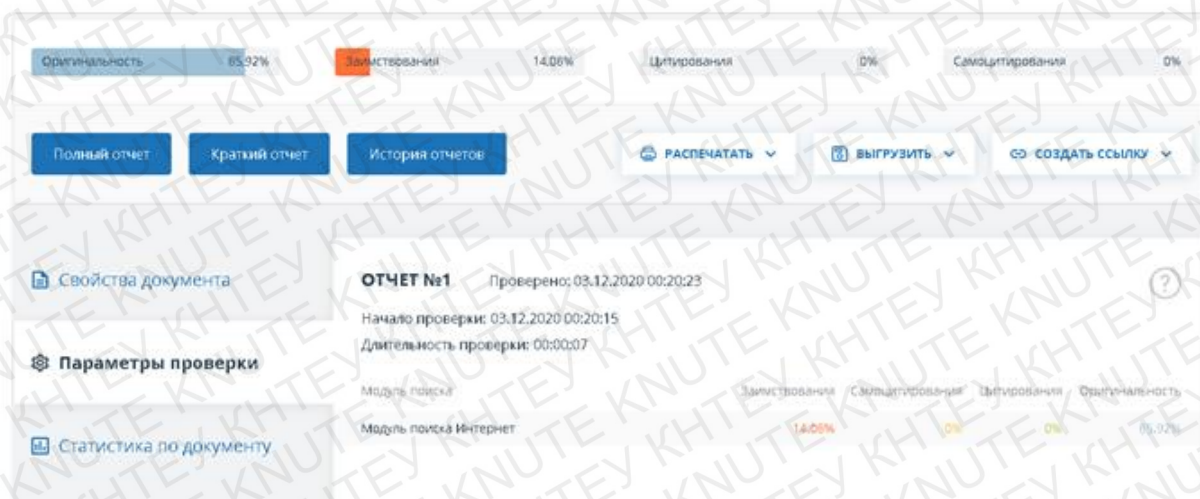
Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Київського національного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

«24» листопада 2020 року

Підпис

Прізвище, ініціали

- [14:57:35] Go Найдено 1% совпадений по адресу: https://www.researchgate.net/publication/332084391_POLITICNA_KRIZA_V_SUCASNIJ_UKRAINI_PRI_CINI_VINIKNENNA_TA_FAKTORI_ROZVITKU
- [14:57:38] Bi Найдено 3% совпадений по адресу: https://www.pravo.vuzlib.su/book_z811_page_74.html
- [14:57:39] Bi Найдено 5% совпадений по адресу: https://revolution.allbest.ru/law/00286776_0.html
- [14:57:40] Go Найдено 1% совпадений по адресу: http://rbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/rbis_nbu/cgibis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znpnadu_2009_1_3.pdf
- [14:57:43] Go Найдено 1% совпадений по адресу: https://lpu.ua/sites/default/files/dissertation/2018/9378/avtoreferat_yasinskiy.pdf (Сохраненная копия)
- [14:57:52] Go Найдено 2% совпадений по адресу: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2017/21.pdf
- [14:57:58] Go Найдено 2% совпадений по адресу: http://nbu.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1309administrativna-ref-2&catid=63&Itemid=393
- [14:57:59] Bi Найдено 1% совпадений по адресу: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2017/15.pdf
- [14:57:59] Go Найдено 4% совпадений по адресу: http://academy.gov.ua/fNMKD/library_nadu/Monografy/08295121-aecf-499c-a114-9a08b5d8841c.pdf
- [14:58:02] Тип проверки: Стандартная (Поисковики = Go,Bi,Yah)
- [14:58:02] **ВНИМАНИЕ! Уникальность может быть определена некорректно! (Обнаружено ошибок: 21%)**
- [14:58:02] **Уникальность текста 81%®** (Проиригнорировано подстановок: 0%)